

A matematika tanítása a Bolyai János Gimnáziumban

Gimnáziumunkban a matematika tantárgy hagyományosan kiemelt tantárgynak számít (a név kötelez!), melyet az iskola eredményei is jól mutatnak. A felsőoktatási intézményekbe felvételiző tanulóknak hozzávetőlegesen a fele matematikából (is) felvételi vizsgára jelentkezik, melyeken szép eredményeket érnek el: ezeknek a diákoknak 80-90 százalékát fel is veszik egyetemre, főiskolára. Nem mellékes az sem, hogy a visszajelzések szerint jól megállják helyüket a felsőoktatásban is, nem buknak el az első néhány félév vizsgái jelentette komoly akadályokon.

Iskolánkban hatosztályos és négyosztályos gimnáziumi oktatás folyik. A hatosztályos képzésben a 7-8. évfolyamon heti négy, később heti három órában tanulnak matematikát, a négyosztályosok 9. évfolyamon négy, később három órában. A négyosztályos képzésben indítunk emelt szintű csoportot matematikából, melyet a 2000/01-es tanévtől kapcsolunk az emelt szintű informatika képzéshez. A 7-10. évfolyamokon fél osztálynyi csoportokban tanítunk, ami lehetőséget nyújt arra, hogy diákjaink a feladatmegoldásban is kellő gyakorlatot szerezzenek a kis létszámú csoportok adta lehetőségeket kihasználva. Ennek a gyakorlatnak létjogosultságát bizonyítják a jó verseny-, felvételi-, érettségi eredmények is. Az sem utolsó szempont, hogy az elmúlt két tanévben egyetlen egy szóbeli matematika érettségi vizsgára sem került sor a Bolyaiban.

A 10. évfolyam után a matematika iránt komolyabban érdeklődők és/vagy matematikából felvételizni szándékozók a matematika fakultációt választják, ami heti 5 (A fakultáció) vagy heti 7 (B fakultáció) órát jelent. Ezekből a fakultációs csoportokból a sikeres felvételt elérők aránya 80-90 (esetenként 100) % körüli. E mögött természetesen a magas óraszámban végzett kemény munka van, amely olykor fárasztó is lehet. Az itt megszerzett tudás azonban gyakran egy életpályára szóló alapot ad, melyet sok volt bolyais diák tanúsíthat, akik ma már elismert tudósként, mérnökként, közgazdászként dolgoznak.

A tehetség gondozás iskolánkban a matematika tantárgy vonatkozásában három fontosabb pillérré épül:

- a tanárok egyedi törődése a rendszeres órai munkában;
- a (délutáni) szakköri munka: az egyre szűkülő lehetőségek mellett is próbálunk minden évfolyamon (évfolyam páron) szakkört, versenyelőkészítőt indítani;
- a matematika fakultáció(k).

Eredményeink jónak mondhatók: a megyei versenyeken a 9-12. évfolyamokon diákjaink rendre ott

vannak a dobogós és "pontszerző" helyeken; az Országos Középiskolai Tanulmányi Versenyeken és az Arany Dániel Országos Matematika Versenyen mindig jutnak be a második fordulóra és nem ritkán a döntőbe is. A 7-8. évfolyamosok is szép helyezéseket érnek el a számukra indított versenyeken. Az érettségi és felvételi vizsgákat már fentebb említettük.

Gyorsan változó, jelentős mértékben technikára utalt világunkban egyre nagyobb szükség van a hozzáértő műszaki-tudományos értelmiségre. Munkaközösségünk tagjai lelkesen dolgoznak azért, hogy iskolánkból mind több komoly matematikai, természettudományos tudással rendelkező - a matematikát önmagáért is szerető - leendő szakember kerüljön ki.

Kelemen Gábor
szaktanár

FAKULTÁCIÓS VIZSGÁK

Biológia

Az 1998/99-es tanévtől a 12. évfolyamos biológia fakultációs csoportokban vizsgarendszert vezettünk be. A tanulók az első félév végén (januárban), valamint a második félév végén (áprilisban) szóbeli vizsgát tesznek egy előzetesen kiadott tételsor alapján.

A tételsor teljesen felöleli a két félév fakultációs ismeretanyagát a fakultáció tematikájához igazodva:

- az első félévben a növények és állatok rendszertanával és szervezetenével, illetve az ember önfenntartó és önszabályozó életműködéseivel kapcsolatos tudnivalókról;
- a második félévben a genetika, az evolúció, az ökológia és az etológia témákban szerzett tudásokról adnak számot a tanulók.

A vizsgák célja:

· Egyrészt a megtanult ismeretek alapos átismétlése, hiszen a többszöri ismétlés teszi lehetővé azt, hogy a sikeres írásbeli felvételi vizsgához szükséges apró részletek, kisebb információk is rögzüljenek. A fakultációs órákon ezért folyamatosan, a fejezetek feldolgozása után írásbeli témazáró dolgozatokat is írnak a tanulók, így a vizsgára készüléskor ezen részek még egyszeri átismétlésére nyílik lehetőség.

· Másrészt az egyszeri, nagyobb anyagrészre kiterjedő ismétlés megteremti azt a lehetőséget, hogy a tanulók az összefüggéseket jobban megértsék, a jelenségeket több szempontból magyarázni tudják, átlássák.

· Harmadrészt a vizsga alkalmat ad arra is, hogy a diákok szóbeli kifejezőkészsége fejlődjön, gondolatai-

kat önállóan, összefüggően és érthetően kifejezhessék (mert szóbeli feleletekre a 12. évfolyamos fakultációs órákon már nincs lehetőség), így a szóbeli felvételi, illetve az érettségi vizsgára készíti fel a tanulókat.

A múlt év vizsgáinak eredményessége részben abban mutatkozik meg, hogy tanulóink a fakultációs vizsgák során szépen szerepeltek, másrészt a felvételi vizsgákon (különösen a szóbeliken) jó eredményeket értek el, magas pontszámokat, néhányan külön dicséretet kaptak.

Ezért a szóbeli vizsgáztatást tovább folytatjuk, valamint a 11. évfolyamos biológia fakultációs csoportban is bevezetjük az idei tanévtől.

Bagyinszki Boglárka
szaktanár

Fizika

Mintegy 10 éves múlta tekinthet vissza iskolánkban fizika tantárgyból a fakultáción bevezetett vizsgarendszer. Mivel iskolánk egyik fő célkitűzéseként szerepen a továbbtanulásra való felkészítés, ez a vizsgarendszer is e célt szolgálja, ezért jött létre.

A fizikát 11. és 12. évfolyamon fakultáción tanuló diákok felvételi aránya évek óta 90-100% (a legutóbbi tanévben is 100%), meggyőzően mutatja az eredményességét. Jelzi, hogy jó előiskolája a szóbeli és írásbeli felvételin való biztonságos szereplésnek.

11. évfolyamon félévkor és év végén, míg 12. évfolyamon félévkor tesznek a tanulók írásbeli és szóbeli vizsgát is. A tananyag tematikus feldolgozása egy-egy féléven át a fakultációs órák keretében valósul meg. Az ily módon feldolgozott tananyagból a kihúzott tételek szerint felelnek a diákok a szóbeli vizsgán. Az írásbeli vizsga feladatait is a nagyobb egységeket átfogó tananyagból állítjuk össze.

A tanulók munkáját évközben is értékeljük, jegyeket kapnak mint minden más tárgyból, ugyanis nem származhat hátrányuk abból, ha épp a vizsga idején valamilyen komoly ok miatt (betegség, stb.) nem tudnának jól teljesíteni, esetleg vizsgát tenni.

A félévi és az év végi fakultációs jegyet természetesen befolyásolja a vizsgateljesítmény. Javíthat vagy ronthat az év közben szerzett jegyeken.

Azért választottuk a fakultáción és nem az alapórán való vizsgáztatást, hogy ezzel is a diákok érdekét védjük azon túl is, hogy a felvételin jobban megállják a helyüket. Ugyanis így egy rosszul sikerült vizsga miatt sem kerülhet hátrányos helyzetbe, hisz a felvételi pont-

számként alapórájának jegyét viszi, s nem a fakultációs jegyet.

Eddigi tapasztalatunk, hogy a diákok lelkiismeretesen felkészülnek, s komolyan veszik a vizsgákat. Korábbi években érettségizett, "visszatérő" diákjaink szerint is sokat jelentett nekik a vizsgák próbatételei segítette őket a felvételin.

Eredményességünk egyértelműen megnőtt a vizsgáztatás bevezetésével.

Molnár Györgyné
fizika mk. vezetője

Kémia

A kémia tantárgy elsőként vezette be a szaktárgyi vizsgarendszert 1992-ben a 11. évfolyamon, ennek céljairól, eredményességéről már szóltunk egy korábbi évkönyvben.

Az elmúlt tanévben a kémia fakultáción is éltünk ezzel a lehetőséggel. A cél egyértelmű és világos: a felvételi vizsgán is kell szóban szerepelni, az órákon való szóbeli felelés során egy frissen tanult anyagrészből produkál a tanuló, nem egy nagy lélegzetű tananyagból. A fakton csak a negyedikes tanulók vizsgáznak, vizsgáztak. A programunk ezen az évfolyamon a szerves és szerves kémia anyagának átisméltése, kiegészítése, kiemelve a szerves kémiai reakciómechanizmusokat, számítási feladatokat. Az egyes témakörök 2 óras írásbeli dolgozatokkal zárulnak, melyeknek összeállításánál arra törekszünk, hogy ugyanolyan típusú feladatokból álljon, mint a valódi felvételin: táblázatos feladatokkal, tesztekkel, esszé típusú feladattal és számítási példákkal.

A szóbeli vizsgára január közepén és április végén kerül sor, előre kiadott tétel sor alapján. Az első félév végén szerves kémiából vizsgáznak a kémikus diákok, míg második félévben szerves kémia diákok.

A vizsgára alaposan, precízen készültek fel tanulóink, öröm volt őket hallgatni.

A szóbeli felvételi vizsgán - a tanulók elmondása szerint - kamatosan térült meg a befektetett munka: vizsgázási rutinra tettek szert, megtanulták tételszerűen felépíteni gondolataikat, kiemelve az ok-okozati összefüggéseket és a más tantárgyból szerzett ide tartozó ismereteket.

A negyedéves faktos vizsgát folytatjuk ebben az évben is, hiszen volt diákjaink, akik most első éves egyetemisták, ajánlották a lehetőséget az "utódok" számára - és ez a legjobb ajánlólevél.

Gyarmati Attila
szaktanár

Magyar nyelv és irodalom

Látszatra reménytelen feladatra vállalkozik az, aki azt akarja bizonyítani, hogy a vizsga jó. Talán nevetésessé is válik egy olyan fejtegetés, amely arra a kérdésre keresi a választ, hogy miért jó vizsgáznunk, miért jó a faktos vizsga.

Hosszú évek tapasztalata - nemcsak tanári gyakorlata, de a tanulói értékelések őszinte megnyilvánulásai is - mondja velem, hogy nagy szükség van egy-egy tantárgyból (főleg a felvételi tárgyakból) arra, hogy időről-időre fajsúlyosabban is megmérjünk, mint a napi felelet vagy a témazáró dolgozat. A gimnázium profilja, vállalt feladata az érettségire, a felvételire, a felsőfokú tanulmányok folytatására való felkészítés. Az érettségi - vizsga, a felvételi - vizsga, az egyetem, a főiskola - vizsgák sorozata. Ha csak erről az oldalról vizsgáljuk a kérdést, akkor is láthatjuk értelmét a vizsgázásnak, már csak a rutinszerzés, a vizsga gyakorlatának, ismétlődő külső jegyeinek megismerése, megszerzése szempontjából is. S akkor még nem beszélünk a belső, a szakmai hasznáról.

Iskolánkban van hagyománya a fakultációs vizsgának magyar irodalomból. Már a 80-as évek végén kidolgoztuk ennek módját, változatait; többféle csoportban kipróbáltuk, és meggyőződünk eredményességéről, hasznáról.

Az 1997/98. tanévben induló 11. évfolyamos fakultációs csoport vizsgatapasztalatairól néhány gondolat.

A fakultációs vizsga féléveket záró vizsgát jelent, a félévi, év végi érdemjegyet azonban nem ezen egyetlen produkció alapján kapják a tanulók, abba természetesen beszámítódnak az évközi kiselőadásokra, a dolgozatokra, az órai munkára adott osztályzatok is.

A vizsga formailag a szóbeli érettségi vizsga rendszerét, szerkezetét követi: tételhúzás, felkészülés, 2-3 tanárból álló bizottság és a csoporttársak előtti önálló szóbeli felelet.

Tartalmát tekintve: igazodik az adott félévben tárgyalt, illetve ismételt tananyaghoz, annak az érettségi, felvételi vizsgán használatos tételszerű lebontása és megfogalmazása.

A fakultációs tananyag felépítése nagy vonalakban a következő:

11. évfolyam

I. félév: ismétlés: 9. évfolyam tananyaga, az adott korszak kiegészítése (alap órán nem tanult művek, szerzők, irányzatok, korszakok)

II. félév: ismétlés: 10. évfolyam tananyaga, kiegészítés - hasonló az I. félévhez.

12. évfolyam

I. félév: ismétlés: 11. évfolyam tananyaga, kiegészítés

II. félév: ismétlés: 12. évfolyam tananyaga, kiegészítés: kortárs irodalom - határainkon innen és túl.

Az adott félév tananyagát a tanulók az 1. foglalkozáson megismerik, a tételsort is megkapják, így módjuk van menet közben figyelemmel kísérni, a megfogalmazott címek mint szempontok segítségével is látni a feldolgozott anyagot.

A felkészülés folyamatos tanulást és ismétlést vár el. Hiszen egy-egy téma után a felvételi típusfeladatai alapján összeállított dolgozatot írnak a diákok, így nem kampányszerű a tanulás a félévet záró vizsga előtt, főleg nem az érettségit, felvételit megelőzően. Az a tanuló, aki ezen módszer alapján készül és dolgozik, bátran állhat 12. év végén a megmérettetések elé, hiszen többször és folyamatosan tanulta és ismételte a tananyagot, így elmélyült, letisztult ismeretekkel rendelkezik, és nem kimerült, nem fáradt a kampányszerű tanulástól, az utolsó 1-2 hónap embert próbáló "hajtásától". Rutint szerez hosszabb, összefüggő, egy témát kerek egészként megfogalmazó szövegformálásból, annak szóbeli előadásából. Csökken vizsgadrukja, ezzel arányosan nő szóbeli kifejezőkészsége, mondatainak gördülékenysége, igénye a szép beszédre. A vizsgának nincs "jegyet eldöntő" tétje, hiszen nem ezen egyetlen produktum alapján osztályozunk, így szinte csak kedvtelés és egy kihívásnak való megfelelés. Ezért jó a faktos vizsga.

Megjegyzés: A fakultációs tanterv és a vizsga részletes anyaga, leírása megtalálható az alábbi kiadványban: *Fakultációs tantervek magyar nyelv és irodalomból - 1999.*

Székyné Sztrémi Melinda
szaktanár

Vetélkedő az Európai Unióról

Egy fergeteges döntőnek lehettünk résztvevői 1999. április 28-án a Bolyai János Gimnáziumban. Magyarország az integráció útján halad, s mi diákok próbáljuk bővíteni ismereteinket az Unióról. Ez a verseny jó alkalom volt tudásunk gyarapítására.

Azon a szerdai délutánon diplomáciai érzékkel oldottuk meg a feladatokat és szinte élveztük, mikor egy kérdés hallatán megfogalmazódott bennünk a tökéletes válasz. Na jó, majdnem tökéletes, de az biztos, hogy óriási felkészülés előzte meg, és a döntőbe csak az a csapat kerülhetett be, amelyik az előtte lévő két tesztfeladatsort jól oldotta meg. Igen nagy anyagból kérdezett a szóbeli döntőn Holesné Csige Ilona tanár-nő.

Változatos, fordulatos és játékos feladatok sora várta a négy csapatot. Nekik az Európai Unió működésének minden területéről széles körű ismeretekkel kellett rendelkezniük. Az izgalmas verseny pontaránya nagyon ingadozott. Óriási lendülettel tudtunk vitázni, amikor arról volt szó, kinek is ítéljük meg a pluszpontokat.

Először villámkérdésekkel bombáztak bennünket,

miközben történelemtanáraink sora figyelte hozzáértésünket és persze rátermettségünket. A híres személyekről szóló totó is megnehezítette munkánkat, azonban amikor egyes uniós országok jellegzetes zenéjét kellett felismernünk, izgatottan vártuk a magnó elindulását, és papírunkra villámgyorsan lejegyezve mutattuk fel a helyes tippet.

A háromtagú zsűri igyekezett mindig igazságosan elbírálni a válaszokat, és egyáltalán nem megerőltetően, hanem vidáman zajlott le a több mint kétórás, hosszú viadal.

Az eredményhirdetés végén nagyon örültünk a győzelmünknek. Fokozta örömünket az igazgatónő gratulációja is, aki elmondta, hogy kellemesen csalódott és szeretne jövőre is ilyen izgalmas versenyt, de már nemcsak az iskola keretein belül, hanem esetleg a megye más gimnáziumaival is összemérhetnénk tudásunkat.

Szívesen tennénk, mert úgy gondoljuk, hogy ezeket az információkat az élet számos területén használhatjuk a jövőben.

Bocsi Enikő

„A győztesek”

A Madách-évforduló ünneplése iskolánkban

Tavaly ünnepeltük megyénk híres szülőtte, Madách Imre születésének 175. évfordulóját. Madách ugyanabban az évben jött világra mint Petőfi Sándor, mégsem kapott olyan megbecsülést, mint a szabadságharc költője. Az elmúlt évben azonban rangos eseménysorozattal emlékezett a Tragédia írójára az ország és szűkebb pátriánk is. Megyénkben évek óta hagyomány, hogy októberben Balassagyarmaton és Szügyben megrendezik a Madách-szimpozionot, illetve Csesztvén a Madách-napot. Mindkét rendezvényen neves előadók ismertetik kutatásaik eredményét, és művészeti programok is szórakoztatják a résztvevőket. Tavaly például a beregszászi Magyar Színház mutatta be Madách Imre fő művét, Az ember tragédiáját. Idén Iosonci és alsósztrégovai kirándulásra is sor kerül a rendezvény keretében.

Iskolánk más intézményekkel együtt csatlakozott a Balassi Bálint Megyei Könyvtár által meghirdetett versenyhez, melyen a résztvevők számot adhattak a költőről és műveiről szerzett tudásukról. Tanulóink felkészülését segítő a magyar munkaközösség tagjai elhatározták, hogy iskolai selejtezőt is rendeznek a megyei verseny előtt. A versenyzők a könyvtár által kiadott szakirodalom alapján készültek fel, és mi, tanárok is már a nyáron elkezdtük az adatgyűjtést, a feladatok összeállítását. Ezeket igyekeztünk változatosan megszerkeszteni. A nézők bevonására is gondoltunk villámkérdésekkel, felismerendő idézetekkel. Előzetes feladatként a versenyzőknek le kellett írniuk gondolataikat arról, mit üzen, mit jelent a Tragédia a ma emberének. Öröndetes, hogy a fiataloknak is sikerült felfedezniük a mű mondanivalóját, azaz kiderült, hogy képesek a "sorok között" is olvasni. Voltak, akik azt tekintették lényegi kérdésnek, hogyan találhatja meg az egyén a boldogságot az életben. Mások az egyén és a tömeg vagy a férfi és a nő kapcsolatát vizsgálták.

A selejtezőben öt csapat mérte össze tudását, a zsűri tagjai gimnáziumunk magyar szakos tanárai voltak, a műsorvezetést Sóvári László kollégánk vállalta. Örömmünkre, szép számmal gyűltek össze a versenyzők diáktársai is, hogy szurkoljanak a csapatoknak.

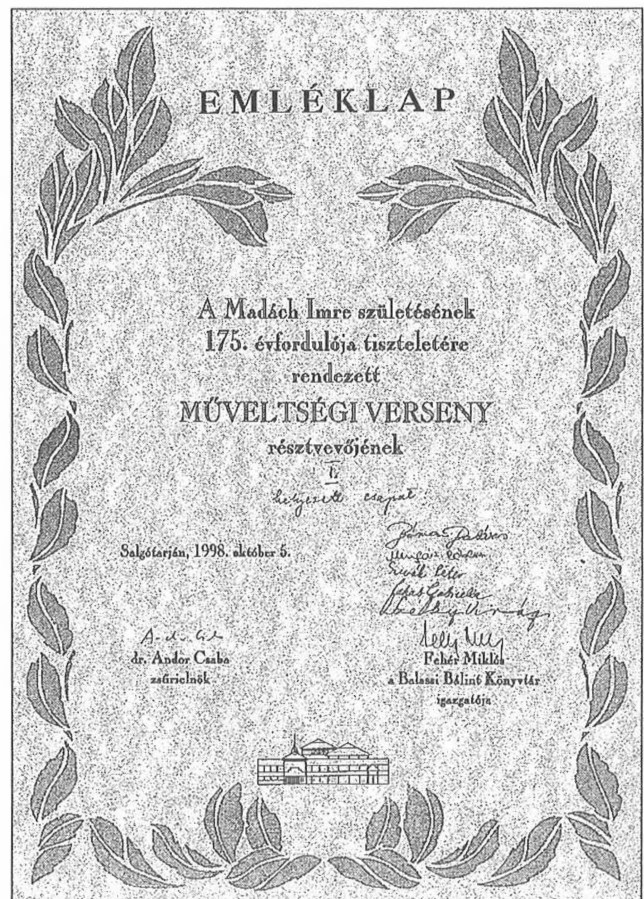
Először Madách Imre otthonait kellett bemutatni, vagyis azokat a helyeket, ahol hosszabb-rövidebb ideig élt. Majd az ő nevében levelet kellett írni kü-

lönböző személyeknek ügyelve arra, hogy a stílus is megfeleljen az akkori kor követelményeinek. A versenyzők számot adtak arról, mennyire ismerik a költő életútját, a sorsát meghatározó személyeket, mennyire emlékeznek a Tragédia soraira, vagy hogy mit tudnak a mű ősbemutatójáról. Befejezésül felolvasták az előre beadott esszéjüket is.

Valamennyi csapat tagjai alaposan felkészültek, fej fej mellett haladtak. Végül a Bárnai Balázs, Jakab Gabriella, Menyhárt Róbert, Székely Virág és Szivák Péter alkotta csoport került ki győztesen a versengésből, ők képviselték iskolánkat a könyvtárban megrendezett megyei fordulóban. Ott hasonló jellegű feladatokat kellett megoldaniuk, mint a "hazai pályán", azonban be kellett mutatniuk egy jelenetet is Az ember tragédiájából. Tanulóink az egyiptomi színből választottak egy részletet.

Igyekezettük, felkészültségük meghozta az eredményt, a megyei versenyen első helyezést értek el.

Bajnóczy Éva
magyartanár

Versenyezzünk "magyarul"!

Az ember természetes vágya, hogy megmutassa tudását, számot adjon ismereteiről, s ez még inkább így van a 13-14 éves korosztályúaknál. A versenyzés náluk még motiváló tényező, bizonyítani akarnak önmaguknak, társaiknak és tanáraiknak is.

Szerencsére magyar nyelvből ennek a korosztálynak több lehetősége is van:

- A "Nyelvünkben élünk" magyar nyelvi kommunikációs versenyben a résztvevőknek szóbeli és írásbeli szövegértési és szövegalkotási feladatokat, kommunikációs helyzetgyakorlatokat kell megoldaniuk, valamint néprajzi ismereteikről kell számot adniuk: mennyire ismerik szólásainkat, közmondásainkat és hagyományainkat. Az elmúlt tanévben Horváth Eszter 7.c osztályos tanuló szép eredményt ért el a megyei fordulóban.

- A Simonyi Zsigmond Országos Helyesírási Versenyen egyre több diákunk vesz részt. Itt a tanulók helyesírási készségét mérjük egy feladatlap és egy tollbamondás segítségével. Az aktív részvételt az is magyarázza, hogy tanulóink tudatában vannak annak, hogy a helyesírás nem csupán helyes írás, hanem fokmérője a hazaszeretetnek, a műveltségnek és a személyiségnek.

- A Kazinczyról elnevezett "Szép magyar beszéd" verseny is országos kifizetésű a 13-14 éves korosztályúak számára. Az iskolai fordulóban azok a diákok vesznek részt, akik tiszta hangképzéssel, helyes értő olvasással mutatnak be előbb egy szabadon választott, majd egy kötelező szöveget. Ügyelniük kell a megfelelő tagolásra, hangerőre is. Az 1998/99-es tanévben a megyei fordulóban Horváth Eszter és Gáspár Bálint 7.c osztályos tanulók képviselték iskolánkat. Horváth Eszter megyei első helyezésként vehetett részt a Debrecenben megrendezésre kerülő területi fordulóban, ahol ezüst jelvényes lett.

- A Gagarin Általános Iskola évről évre meghirdeti a retorika versenyt a 7-8. osztályosok számára. A Gagarin Napok rendezvénysorozatához kapcsolódó megyei versenyre az iskolák egy-két tanulót nevezhetnek be. Azok a diákok indulnak, akik azon túl, hogy a kötelező szöveget értően tolmácsolják, a három megadott cím közül egyet kiválasztanak, s a 2-3 perces időtartamú szöveget megszerkesztik, majd elő is adják a retorika szabályai szerint. 1999. áprilisában Németh László 7.d és Gebhardt Zsuzsanna 8.d képviselte iskolánkat.

- Az Arany János magyar nyelvi versenyben az elmúlt tanévben vettek részt először tanítványaink. A háromfordulós, országos egyéni versenyben gondolkodtató nyelvi, irodalmi és műveltségi feladatlapot kell megoldaniuk a résztvevőknek. Az országos fordulóban Horváth Eszter 7.c osztályos tanuló kapott meghívást.

A tanév folyamán több versenyfelhívás is érkezett hozzánk, amelyek között - igaz kevés - irodalmi ismereteket igénylő is akadt. A Somosi Általános Iskola diákönkvrtára hirdette meg a "Petőfi Sándor versei gyerekszemmel" című pályázatát. A pályázónak egy szabadon választott, a szabadságharchoz kapcsolódó Petőfi-vers alapján kellett leírnia gondolatait, érzéseit, véleményét. Serfőző Georgina 7.d osztályos tanuló a Nemzeti dal című verset választotta, s emléklapot kapott.

Az országos és a megyei versenyek mellett sokan vesznek részt a négyfordulós anyanyelvi házi versenyükön is.

Örülünk tanulóink aktív részvételének, az elért eredményekhez gratulálunk és további sok sikert kívánunk!

Lékóné Lantos Zsuzsanna
magyar munkaközösség-vezető

A NAGY PILLANAT..... csatlakozás az Internetre

Hiába is tagadnánk, az iskola életének elmúlt két év egyik legjelentősebb, - számítástechnikával kapcsolatos - eseménye volt az, amikor hosszú várakozás után, szinte a határidő lejárta előtt néhány héttel, a MATÁVCOM szakemberei a SULINET akció keretében nálunk is megteremtették az összeköttetést az Internet-tel. Ettől kezdve megnyílt számunkra a világ, a hírek, információk, nyelvvizsga eredmények hához jönnek, könnyebb tartani a kapcsolatot barátokkal, volt tanítványokkal, kollégákkal, olyanokkal is, akik éppen az ország vagy a világ másik részében vannak. Olyanokkal is levelezünk, akiket nem is ismerünk személyesen, de hasonló problémáik vannak, tanácsokat kérhetünk és adhatunk egymásnak a világhálón. De más gyakorlati haszna is van. Könnyebb beszerezni eddig nehezen elérhető programokat, tanterveket, könnyen elérhetjük az elmúlt 5 év érettségi feladatait és megoldásait.

Az új lehetőség új feladatot is jelentett számunkra. Meg kellett teremtenünk annak a kereteit, hogy a tanulók úgy használják az Internet-et, hogy közben kiküszöböljük annak negatív hatásait. Ez a mai napig komoly és állandó feladatunk.

Nagy eredménynek könyveljük el, hogy a tanulók és a tanárok közös munkája nyomán elkészült a Bolyai Gimnázium web-lapja, melynek címe:

www.bolyai-starjan.sulinet.hu.

Itt az iskola történetéről, múltjáról, jelenéről és terveinkről olvashat a tisztelt látogató.

Irinyi-döntők a Bolyaiban

Gimnáziumunk sok éve ad otthont az Irinyi János Középiskolai Kémiaverseny megyei döntőjének. Mi ad mégis aktualitást ennek a cikknek? A középiskolás kémikusok nagy versenye 1998-ban ünnepelte 30. születésnapját. A győri kémiatanárok 1967-ben hirdettek egy megyei vetélkedőt, melynek sikerén felbuzdulva lett már a következő tanévben országos kifutású verseny és szépen lassan csiszolódva érte el mai formáját.

Sok minden változott a harminc év alatt: kiegészült a verseny gyakorlati fordulóval, módosult a tananyag, egyre bonyolultabbá váltak a számítási feladatok és két éve az elméleti tudás már ki kell terjedjen az alkalmazott és környezeti kémiára is. Ami viszont nem változott, hogy az országos döntő színhelye 30 éve Győr. Erről a címről nem szeretne lemondani, mert középiskolái és maga a város is magáénak vallja a versenyt és azt magas színvonalon rendezzi meg.

Ahogy Győr városához tartozik az országos döntő, úgy itt Nógrádban a Bolyai János Gimnázium tartja már sajátjának a megyei döntő megrendezését. A versenyen 9. és 10. évfolyamos gimnazisták és szakközépiskolások egyaránt indulhatnak - természetesen más-más kategóriában. A megyei forduló egy írásbeli és egy laboratóriumi részből áll. Az írásbelin 4 tesztlapot és 8 számítási feladatot kell megoldani. A tesztlapok négy standard témaköre: anyagszerkezeti, általános kémia, szerves kémia, szervetlen kémia. Természetesen a versenyzők ezekkel mind nem találkoznak a középiskola első, illetve második évében. Rajtuk áll, hogyan gazdálkodnak idejükkel, melyik teszt-feladatlapból és mely számítási feladatokból válogatnak a rendelkezésre álló 150 percben. Nincs könnyű dolguk. A laboratóriumi gyakorlat térfogatossá elemzés (titrálás), amelynek alapját az elsősöknek egy sav-bázis reakció adja, míg a másodikosokét egy redoxi reakció.

A verseny színhelye a gimnáziumon belül a kémia előadó és a kémia labor. A versenyt komoly munka előzi meg: termeink ünnepélyessé és ugyanakkor "kémia szagúvá" tétele, a kísérleti eszközök tisztítása, beállítása, a mérőoldatok elkészítése. A tartalmi előkészítésnek már jóval korábban meg kell kezdődnie a versenyzőt delegáló iskolákban.

A verseny megyei döntőjén a nevező iskolák és a tanulók száma is csökkent az utóbbi években. Mi lehet ennek az oka?

- Csökken a természettudományok iránti érdeklődés?
- A tanulók nehéznek tartják ezt a versenyt, amelyen nem térül meg a befektetett munka?
- A kollégák beletörődtek, hogy úgysem vehetjük fel a versenyt a nagy egyetemvárosok gimnáziumaival?
- Nem jelent már vonzerőt a kémia titkainak kísérletező feltárása?

Valószínű, a probléma összetettebb ennél (társadalmi, gazdasági és szakmai), és reméljük, újból 30-40 tanuló kerül a megyei döntőbe, nem úgy mint tavaly, amikor összesen 9-en voltak, s a Bolyain, Mikszáthon, Szentgyörgyin, Táncsicson és Stromfelden kívül a megye más gimnáziumai és szakközépiskolái is szerepelnek majd. És valóban tudatosan a Modernizációs Charta szelleme, amely mottóként szolgált a 30. jubileumi versenyen:

"Gondjainkon csak a tudományokra támaszkodva lehetünk úrrá. A gyorsuló időben azok az országok emelkednek fel, akik felismerik az emberi erőforrás elsődlegességét. Ahol a döntéshozókat nem bénítja az ismeretlentől való félelem. Ahol a polgárok otthonosak a modern világban, mert értik és azért vállalják azt."

Gyarmati Attila
a megyei döntő zsűritagja

HÁROMKŐ TAKARÉKSZÖVETKEZET

Salgótarján, Erzsébet tér 5. Tel.: 32/317-877, 317-899, 421-977 Fax: 32/317-288

Új bank született az évezred küszöbén Nógrád megyében. A Háromkő Takarékszövetkezet a takarékszövetkezeti integráció jegyében, a héhalmi, a kállói és a Karancs Vidéke takarékok, valamint a Takarékbank Rt. Salgótarjáni Igazgatóságának egyesülésével jött létre. Bankunk teljeskörű szolgáltatást nyújt lakossági, vállalkozói és önkormányzati ügyfeleinek. Keressék fiókjainkat, amelyek „útba esnek jövet-menet”, s készséggel állnak az Önök rendelkezésére egész évben.

Háromkő Takarékszövetkezet Igazgatósága

Fiókok:

Salgótarján, Kassai sor 4. Tel.: 32/317-076
Bátonyterenye, Bányász út 1/b. Tel.: 32/355-708
Bátonyterenye, Rákóczi út 16. Tel.: 32/351-350
Cered, Szabadság tér 3. Tel.: 32/406-177
Karancskeszi, Béke út 5. Tel.: 32/450-050
Karancslapujtő, Rákóczi út Tel.: 32/447-321
Lítke, Kossuth út 18. Tel.: 32/453-115

Mátraterenye, Kossuth út 191. Tel.: 32/362-308
Kazár, Hunyadi út 6. Tel.: 32/341-439
Héhalom, Petőfi út 7. Tel.: 32/482-148
Palotás, Szabadság út 41. Tel.: 32/480-018
Buják, Felszabadulás út 10. Tel.: 32/488-088
Szirák, Hősök tere 32. Tel.: 32/485-043
Kálló, Rákóczi út 3. Tel.: 32/477-014
Vanyarc, Veres Pálné út 54. Tel.: 32/484-484

A REKLÁMOK ÜZENETE

A sajtóreklámok hatása a kamaszok ízlésére

Az 1998/99-es tanévben iskolánk három osztályában (7.c, 10.b, 11.a) olyan felmérést végeztem, amelyben azt vizsgáltam, milyen hatással vannak az újságok, folyóiratok, plakátok reklámjai diákjaink ízlésére, esztétikai értékítéletére. A felmérést négy kérdés alapján 37 diapozitívról vonatkozóan tettem fel. A válaszadók száma 85 fő, a feldolgozott válaszok száma 11940 (!), ezért a felmérés reprezentatív eredménnyel szolgált. A kiértékelés a Magyar Iparművészeti Főiskola tanárának, Farkas Andrásnak a segítségével készült. Az alábbiakban ennek rövid összefoglalását nyújtom.

Az ízlésvizsgálat kérdései

Diasorozatommal és a hozzá tartozó kérdéssorral a következő kérdésekre kerestem a választ:

1. Mennyire hatnak az aktuális reklámok a vizsgált korosztályban?
2. Kimutatható-e a reklámok életkori csoportok vagy nemek szerinti hatása?
3. Van-e a fiatalok speciális igényeit, vágyait kifejező reklámtípus, amellyel azonosulni tudnak?
4. Melyek azok a reklámok, amelyek a fiatalok sajátos életkoruknál, élethelyzetükből adódóan kevésbé kívánatosak?
5. Felismerik-e a reklámokban rejlő pozitív és negatív üzeneteket?
6. Befolyásolja-e életmódjukat, egzisztenciális reményeiket a reklám?
7. Hogyan alakítják embereszményüket a reklámok, reklámfotók?
8. Milyen lehetőségek állnak rendelkezésre a reklámok hatásainak és manipulációinak reális megítélésére?
9. Mi a vizuális kultúra szerepe a reklámok elfogadásában?

Értékelés

Az értékelésre a kérdések sorrendjében került sor, amely többé-kevésbé tükrözi a gyerekek válaszait. Ebből ragadtam ki kettőt.

Befolyásolja-e életmódjukat, egzisztenciális reményeiket a reklám?

Életmódjukat kevésbé befolyásolják a reklámok, mert önálló kereset nélkül nem tudnak minden vágyuknak eleget tenni. Azonban reklámoknak "köszönhetően" minden eszközzel harcolnak a javak megszerzéséért. Jövőbeli elképzeléseiket, reményeiket pedig, legalábbis az adott időpontban, nagymértékben befolyásolhatják az aktuális reklámok. A hosszú távú célokat idéző reklámok (pl. építészeti, lakberendezési témák) hatása kevésbé egyértelmű. Úgy tűnik, még a 15-16 évesek is a jelen bűvöletében élnek.

Hogyan alakítja a fiatalok embereszményét a reklám és a reklámokat formáló modell?

E kérdésre egyértelmű válasz adható. A mindenkori divat által kínált, diktált árucikkek és modellek hatása alól senki nem tudja kivonni magát, különösen nem ebben az életkorban. 13 és 19 éves kora között a gyerekek döntő többsége hasonlítani szeretne a reklámfotókon látható modellekkel, leginkább azok külsejével. Az emberi tulajdonságokat a kívülről látható vonásokkal azonosítják, fenntartás nélkül elfogadják azokat, ezért a reklámnak felmérhetetlen hatása van a fiatalok magatartásformáinak, viselkedésmintáinak kialakításában. Ez a hatás veszélyes a gyerekek további életének formálódása szempontjából (pl. modellfotók, CKM reklám, egyes fürdőszoba reklámok, ékszerek, kölnik reklámja).

Érdekes különbségek rajzolódtak ki a 10. b osztály fiú és lánytanulóinak értékelései között. A fiúknak általában jobban tetszettek a határozottan férfias vagy férfiaknak szóló reklámok. A lányok a divattal, szépségápolással, életmóddal, lakberendezéssel kapcsolatos reklámos pozitív megítélésével tűntek ki.

Berencsikné Gedeon Hajnalka
rajztanár

A gyermek- és ifjúságvédelemről

A Gyermek jogairól szóló, New Yorkban 1989. november 20-án kelt Egyezmény alapelveit méltányolva, az Országgyűlés 1997. április 22-én elfogadta az 1997. évi XXXI. törvényt a gyermekek védelméről és a gyámügyi igazgatásról. A törvény rendelkezéseinek túlnyomó többsége 1997. november 1-én lépett hatályba.

A törvény 6-13. §-a fogalmazza meg a gyermekek és szüleik jogait és kötelezéseit. A továbbiakban az ellátásokról, ezek igénybevételének lehetőségeiről szól. Külön fejezet taglalja a gyámügyi igazgatás, valamint a Gyermekjóléti Szolgálat szervezetét és feladatát.

A gyermekvédelmi rendszer működése állami és önkormányzati feladat. A rendszer egyik láncszeme az iskolai gyermekvédelmi megbízott, akinek feladatkörét a 16/1998. (IV.8.) MKM rendelet szabályozza.

A kamaszkor éveit tele vannak új kihívásokkal, élményekkel, kalandokkal, de rengeteg gondot, problémát is hoznak. Jó teljesítményt kell nyújtani az iskolában, barátságokat kötni és megtartani, ki kell jönni a családtagokkal, szerelmeket átélni és túltenni magad a szakításokon. Fontos döntéseket kell meghoznod, amelyek akár egész életedet befolyásolhatják.

Ezért természetes, hogy szinte minden ember "megküzd" ezekkel az évekkkel. Sokszor adódnak olyan

pillanatait, amikor elkél a segítség. Bárki szóba jöhet ilyenkor, akivel lehet bizalmasan beszélni: barát, szülő, szomszéd, tanár, pap, orvos, vagy éppen az ifjúságvédelmi felelős. Lehet, hogy az utóbbi titulus kissé riasztóan hangzik, pedig csak egy embert takar, aki az átlagnál érzékenyebb a körülötte élő fiatalok gondjaira.

A többször módosított közoktatási törvény 1998-tól lehetővé teszi, hogy az iskolák felállásban gyermek- és ifjúságvédelmi felelőst alkalmazhassanak, aki segíti a pedagógusok, osztályfőnökök munkáját. Jelzéseik alapján megkeresi a veszélyeztetett vagy hátrányos helyzetű tanulókat.

Az eddig említettek túl feladatai közé tartozik a szülőkkel való kapcsolattartás, szükség esetén családlátogatás. Ha az adott probléma az iskola keretén belül, pedagógiai eszközökkel nem orvosolható, együttműködik a gyermekjóléti szolgálattal, hatóságokkal.

Anyagi veszélyeztetettség esetén a támogatási formákról tájékoztatást nyújt, segít a kérelmek kitöltésében.

A tanulóknak szabadidős programokat szervez, a szenvedélybetegségek és mentális problémák megelőzésére csoportfoglalkozásokat tart, esetleg külső előadók meghívásával.

De a legfontosabb feladata, hogy kéznél legyen, amikor szükséged van rá. Keresd meg bátran, a teljes diszkréciót ugye említenem sem kell? A neve:

Juhász Zsuzsanna

A Kereskedelmi és Hitelbank Rt.

Salgótarjáni Fiókja

az alábbi szolgáltatásokkal áll kedves ügyfelei rendelkezésére:

- **lakossági bankszámla** (alacsony költségek, folyószámlahitel, telefonbank, közüzemi díjak kiegyenlítése)
- **15 féle bankkártya** (Cirrus/Maestro, EC/MC, Visa kártyák, diszkrét ATM használat)
- **American Express kártya** (kamatmentes hitel, korlátlan költési lehetőség, teljeskörű utazási biztosítás)
- **vállalati, vállalkozói számlavezetés és hitelezés**
- **lakossági hitelek** (lakáscélra, gépkocsi vásárlásra, áruvásárlásra, ill. személyi hitel, devizafedezeti hitel)
- **kedvező betételhelyezési lehetőségek** (Trezor Értékpapír, Páratlan és Céltakarékossági Betétzámla)
- **K&H Magánnyugdíjpénztár és Önkéntes Nyugdíjpénztár** (nagybanki háttér)
- **életbiztosítások** (alacsony rendszeres díjak, egyszerű és érthető konstrukciók)

És Önnek miben segíthetünk?

3100 Salgótarján, Fő tér 4. Tel.: (32) 311-202, (32) 314-356

Fax: (32) 311-184

A Bolyai-szellemiség jegyében

(A Bolyai János nevét viselő intézmények együttműködése)

A Bolyai-hagyományok ápolásának egyik új lehetősége az a kezdeményezés, amely a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskolán 1997. december 15-én elindult, amikor a Főiskola Bolyai Napjára meghívást kapott a Bolyai János nevét viselő intézmények vezetői. E meghívást elfogadva igazgatónővel egy nagyon emlékezetes napon vettünk részt.

Ott megtudtuk, hogy Magyarországon jelenleg 10 általános és középiskola viseli Bolyai János nevét. A rendezvény koszorúzással és zászlófelvonással kezdődött a Bolyai szobornál. Ezután a meghívást elfogadó tanintézetek vezetőinek köszöntése következett, majd tájékoztatót tartottak a főiskoláról és megismerkedtünk egymás intézményeinek munkájával. Ezt követően Dr. Ács Tibor: Bolyai János a bécsi császári-királyi mérnökakadémián 1818-1823 című könyvének bemutatóján vettünk részt, utána Dr. Márfi László ezredes főtitkár kíséretében bejártuk az Informatika Tanszék, Leybold Labort, valamint a Híradó Tanszék. Majd a Bolyai napi képzőművészeti kiállítás megnyitója következett. A nap záró programja az ünnepi állománygyűlés volt, ahol kitüntetésekkel adták át.

A főiskola kezdeményezését felkarolva, s remélhetőleg hagyományt teremtve hívtuk meg a "Bolyaik" vezetőit az 1998. évi Bolyai Napokra. A meghívásunkat négy tanintézet elfogadta, s reméljük, számukra is sikerült emlékezetessé tennünk a mi "Bolyai Napunkat".

Ezen alkalomból köszöntötte Székyné Sztrémi Melinda a meghívott vendégeket, bemutatta iskolánkat, s közben a további elképzelésekről is beszéltek.

1998. december 15-ére a kecskeméti Bolyai János Gimnáziumtól kaptunk meghívást, ahol Tolnai Gábor képviselte iskolánkat. Ezen a találkozón a magyarországi Bolyai János nevét viselő iskolákon kívül meghívást kapott a marosvásárhelyi Bolyai Farkas Líceum képviselője is, ahol a következő együttműködési formákat, lehetőségeket jelölték meg szövetségi jelleggel:

- a) Együttműködnek az intézményi hagyományok figyelembevételével;
- b) Vállalják az intézmények, hogy kölcsönösen bemutatkoznak egymás iskolájában;
- c) Kiadványaikat cserélik, időszakos kiadványaikhoz cikkeket adnak;
- d) Egyedi, tudományos, művészeti és sportrendezvényeket hirdetnek meg, amelyekre a Bolyai nevét viselő intézmények tanulóit meghívják.

1999. májusában meghívtuk a "Bolyai Napokra" Dr. Zsigmond Gyulát, a Bolyai János Katonai Műszaki Főiskola tanszékvezető tanárát, hogy előadást tartson diákjainknak. Előadásának címe: Az elektronika és a modern ember volt.

Ez év szeptemberében a mosonmagyaróvári Bolyai János Általános és Közgazdasági Szakközépiskola a Bolyai-héthez kötődő pályázatot írt három témakörben. A legsikeresebb dolgozatot beküldő tanulókat - kísérő tanárunkkal együtt - meghívják a Bolyai-hét nyitóprogramjára, ahol a díjak átadása mellett résztvevői lehetnek számos érdekes rendezvénynek.

Reméljük, diákjaink itt is bizonyítanak és büszkék lehetünk a salgótarjáni Bolyai János Gimnáziumra.

Zeke Józsefné
gazdaságvezető

BOLYAI EST 1999.

A szülői munkaközösség nevében

Az elmúlt év során első ízben került sor, egy reményeink szerint minden évben megismétlődő, hagyományá váló rendezvény megtartására. A Szülői Választmány az iskola vezetésének támogatásával kezdte szervezni az előadóestet, amelyet "Bolyai est" címmel hirdettünk meg.

Kettős cél vezérelte az ötlet megvalósítóit.

Iskolánk diákjai, akik között - jogos büszkeséggel mondhatjuk - számos kiváló adottsággal és nagy tehetséggel megáldott ifjú ember van, az est során lehetőséget kaptak, hogy bemutassák tudásukat társaiknak, pedagógusaiknak csakúgy, mint az eseményt jelenlétükkel megtisztelő szülőknek, rokonoknak, barátoknak. Hallottunk prózát, verset, vidám és kedves jeleneteket, gyönyörködhattunk dalokban, szóló és csoportos hangszeres előadásokban, valamint látogatók elismeréssel szóltak a képzőművészeti kiállításról. E szakterületen jeleskedő számos művészpálya legjobban sikerült munkáit láthattuk, melyek igen nagy számban kerültek intézményünk folyosóinak falára.

Az érdeklődők belépőjéből - aminek nagyságát előre nem határoztuk meg, a résztvevők belátásuk és lehetőségük szerint fizettek be - egy pénzalap létesült, melynek felhasználásáról a Szülői Választmány hoz döntést. Elsősorban szociális jellegű és az iskola pénzforrásából nem finanszírozható kiadások fedezésére terveztük.

Szülőtársaim nevében is köszönetet mondok valamennyi szereplőnek és kiállítóknak, akik lelkes munkájukkal kellemessé és emlékezetessé tették ezt a délutánt, és külön megköszönöm a gyermekeink felkészítésében segítséget nyújtó pedagógusok hathatós támogatását.

Remélem az idei tanévben, 2000. április 20-án délután megrendezésre kerülő Bolyai esten sok új tehetséggel és a már bemutatkozottak újabb produkcióival ismerkedhetünk meg.

Ezúttal is kérem a szülőket, jöjjenek el, és kívánom, érezzék olyan jól magukat, mint a legutóbbi sikeres bemutatón.

Szőllős János

Szülői Választmány elnöke

mondattnál, mi lesz, ha melléfogok a hegedű húrjain? Kérdések és izgalmak.

A gyerekekben ott a felmutatás vágya, hogy időnként az osztály közösségéből kilépve álljanak az iskola közönsége, s a szülők tekintete elé. A szülők csak áttelesen kapnak képet arról, amit gyermekeik az iskolában a tanuláson kívül tesznek. Tanuláson kívül? Dehogyan. Ez is tanulás, csak másféle. Önszántukból, játékosabban, s mégis óriási munkafegyessel dolgozva készülnek a produkcióra.

A háttérben különböző intézmények, művészeti csoportok lelkes szervezőinek, iskolánk tanárainak munkája áll. Hiszen ők, mi segítjük, támogatjuk a bemutatkozást vállaló diákok felkészülését. Hozzák a gyerekek mindazt, amit sokéves zenei tanulmányaik során, a KIVISZI, a tánc ház alkotóműhelyeiben vagy éppen az iskolai drámaórákon elsajátítottak, s most készek arra, hogy megmutassák. Mind a százötvennégyen. Hiszen a különféle produkciók során ennyien léptek színpadra. Volt, aki hárfázott, kürtön, fuvolán játszott; volt, aki énekével kápráztatta el az egybegyűlteket.

A próbákön zengett az aula. Webber: Az operaház fantomja című művének részlete mellett Bartók Béla dalait vagy éppen gimnazista Celin Dionként a modern zene hangjait szólaltatták meg diákjaink.

Ropták a táncot: hol györgyfalvi legényes, hol latin-amerikai táncok bonyolult lépésein káprázott a szemünk. A KIVISZI színjátszók a Hair-ből adtak elő részleteket, a téli Christmas party résztvevői örökzöld dzsessz dallamokat szólaltattak meg.

A hetedik osztályosokból verbuválódott csapat is nehezen bírta a próbák kemény időbeosztását: - Tanárnő! Holnap dolgozat, nem tudok jönni próbára!; - Nekem fogorvoshoz kell mennem.; - Mi cipőt veszünk az anyukámmal. Jó, ha egy fél órát kések?

Azután a 8.c problémái. A Modern Hófehérkéhez honnan lesznek jelmezek? Lássuk, ki tud kartonpapírból kamerát csinálni? És mi lesz a zenével és a táncossal? Készen van a koreográfia? Lesz-e dobos; az előadás idejére visszaérkezik-e a másik iskola ünnepségén is fellépő csapat? A nagyobbak, a 9.d osztály csoportja, Ágay Ágnes: Kamaszságok című művét dramatizálták színpadra.

Sok-sok probléma és szervezés után elérkezett a nap, s vele az előadás. Három óra teljes műsoridő, közben a kiállításra kétszáz diák rajzai, egyéb képzőművészeti munkái; hiszen sok tehetséges tanítványunk van ezen a területen is.

Kisebbszökkenőkkel ment a program. A lámpaláz emelkedett, majd múlt. A feszültség nehezen oldódott, hiszen az előadás után jött a bizonytalanság: jók voltak? Talán nem így kellett volna. A közönség tapsolt,

BOLYAI EST 1999.

A rendezők nevében

Mit jelentett a diákok számára?

Több heti készülődést, válogatást. Ki merjek állni a színpadra, nem csuklik el a hangom a legfontosabb

egyre lelkesebben; mi szervezők pedig együtt izgultunk a gyerekekkel. Velük és értük. Hogy jó érzéssel jöjjenek a pódiumról vissza, s legyen merszük máskor is kiállni oda.

A hosszú sort a legkisebbek anyák napi műsora zárta. Néha elveszett a mikrofon, vagy eltévedt egy-egy verssor, de az utolsó hangoknál megcsillant a közönség

soraiban egy-egy könnycsepp. S közben mosolygott mindenki. Mosolyogva, hangos tapssal jutalmazták a sok-sok izgalmat átélt emberkének ünnepi műsorát.

A színpalak mögött pedig felhangzott az első kérdés: jövőre mivel lépünk fel?

Kancsulik Attiláné
szervező tanár

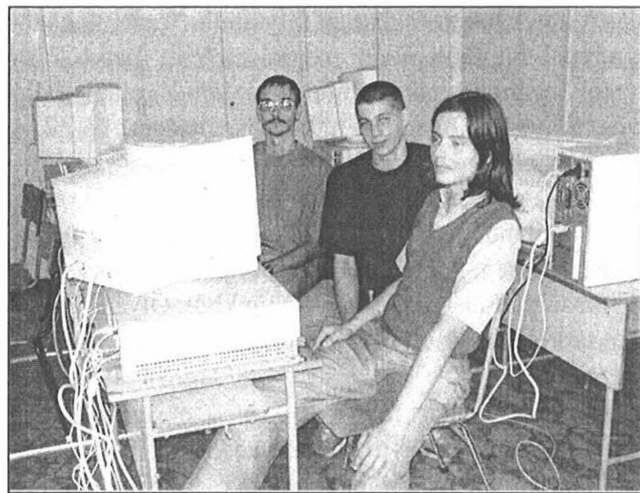

Az irodalom, mint fénykép

Felsorolni is nehéz, mi minden történik gimnáziumunkban egy-egy tanévben. Legjobb mutatója talán ez az évkönyv. Tudjuk, rengeteg tervezést, kitarító figyelmet, sok-sok aprómunkát igényel mind az órai, mind az órákon kívüli oktató-nevelő tevékenység tanártól, diáktól egyaránt. Azt is tudjuk, ezek persze szorosan összefüggnek, egymás hatásfokát erősítik. Ebben a tíz hónapos őriaszkerékben nem könnyű forgás közben új üléseket felszerelni a gépezetre. Nem könnyű valami újat elindítani, hagyományt teremteni. Az 1997-98-as tanévben mégis erre vállalkozott egy hét fős kis csapat, divatos mai szóval élve team. Vagyis mi, a szerkesztőség.

Hogy mennyire igaz, amit az első bekezdésben az órai és az órán kívüli munka szoros egységéről állítottam azt a Bolyai Helikon megszületése is példázza. Hiszem, hogy mindenfajta irodalomóra egyik láthatatlan hatása a diákalkotás. Létezése azonban csak akkor és csak annak a számára észlelhető, aki megfelelő alázattal közelít, aki maga is írt már, aki tudja, hogy milyen nehéz alkotni, aki bátorítva, építő módon kritizál (mert ez elkerülhetetlen!), aki ismeri, milyen fárasztó a Helikon hegyére vezető út, épp ezért tiszteli az alkotót. Akkor is, ha a műve még csak szárnypróbálgatás vagy tehetséges epigonizmus. Aki önmaga is el tudja fogadni az építő bírálatot, mert e nélkül nem lehetséges fejlődés. Írni csak jól, tökéletesen szabad.

Fejleszthető, de ha nincs meg az illetőben az "isteni tehetség", akkor nem. De mindenfajta írásmű tiszteletet érdemel, mert valaki, egy másik

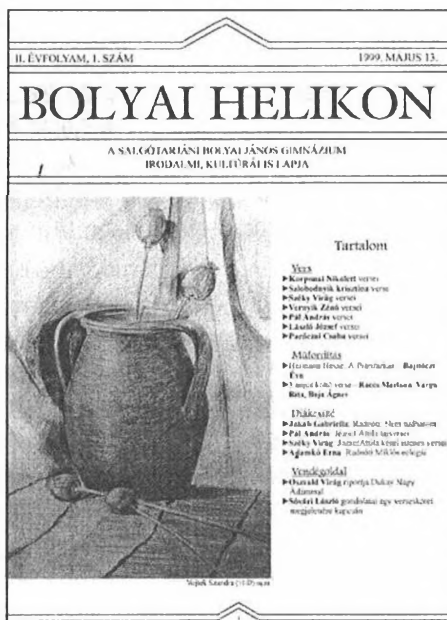

ember vette a bátorságot és kiírta magából, amit a lelke diktált. Mai pókerarcú, érzelmeink elrejtését kívánó piackártyajáték-világunkban ehhez igen nagy bátorság kell. Örülök, hogy magyartanárként nevelhetek néhány olyan tanítványt, aki hajlandó kifejleszteni magában ezt a fajta kurázsit.

Márai Sándor erről is sokat tud mondani. Az 1947-es naplójában Erazmus kapcsán vall az írói bátorságról. Erazmust megvádolták, hogy gyáva. Vállat vont. "Ez súlyos vád lenne - írta -, ha svájci zsoldos lennék. De író vagyok, és a munkámhoz nyugalomra van szükségem."

A szerkesztői munka különleges szépségét az adta, hogy egyenrangú félként dolgozott itt együtt diák és tanár. A tanári fejből kipattant ötletet (legyen egy irodalmi újság) számítógépanyatejen felnevelkedett diákok

(Vernyik Zénó, Lengyel Gábor és Tóth Csaba) öntötték formába. A szerkesztői munkát, a szövegek begyűjtését, válogatását, esetleg tökéletesítését tanárok végezték (Paróczai Csaba és Sóvári László). Rövid vita után az újság a "keresztsgben" a Bolyai Helikon nevet kapta, a keresztapa Sóvári László. Címlapját Berencsikné Gedeon Hajnalka festőművész-tanár tervezte. Széky Virág új szövegek felkutatásában, az alkotók meggyőzésében segédkezett, Tóth Csaba számítógépes munkája mellett a nyomdai munkát is felügyelte. A szerkesztők időt és fáradságot nem kímélve dolgoztak azon, hogy az első szám az 1998-as Bolyai Napokra megjelenhessen. Hogy milyenre sikerült, hogy valóban felértünk-e saját Helikonunkra, azt tanúsítsák a Visszhang című gyűjteményben összeválogatott vélemények és a Nógrád Megyei Hírlap 1998. június 20-21. számában Dukay Nagy Ádám újságíró találatából megjelent recenzió.

A munkát természetesen folytatjuk. Terveink között szerepel évi két lapszám megjelenítése, illetve új rovatok meghonosítása (Műfordítás, Vendégoldal, Tallózó). Szívesen fogadunk minden segítséget, várjuk új alkotók jelentkezését.

"... Az irodalom, mint fénykép megörökíthet valamit a mulandó létből, a tűnő életből." - írta Márai Sándor 1998-ban. A Bolyai Helikon megragadott valamit gyorsan múló iskolai és diák-éltünkéből. Olyan fényképet tart elénk, amelyet élvezetes lesz húsz év múlva is nézegetni... **Sóvári László**

Visszhang

"Rég dédelgetett álmom megvalósulása ez a kiadvány. Ezen személyes okból is köszöntöm azokat, akik tovább tudtak lépni az ötlet szintjéről, akik fontosnak tartják egy irodalmi újság megjelenését a Bolyai János Gimnáziumban."

(*Székyné Sztrémi Melinda,
igazgató*)

"Az élet mindenütt formálja a holnapra készülöket. Az iskolák, kis hazánkban is, évszázadok óta segítik a szellem jövőbe alkotóit abban, hogy megismerjék az "üveggyöngyjáték" titkát. Tudósok, művészek, színészek, írók, költők, muzikusok sokasága már ifjú korában jelezte környezetének szárnyalni akarását és tudását. És most, jónéhány esztendei szünet után ismét tanúi lehetünk egy ígéretes kezdeményezésnek. Ezúttal ifjú bolyaisták és tanáraik együtt indulnak fel a Helikonra megkeresendő a múzsák otthonát."

(*Herold László,
az iskola nyugalmazott igazgatója*)

"Ez a mostani hagyományt teremtő kiadvány, amelyben tanár és diák együtt szerepel írásaival, szép példája a nemzedékek együtt gondolkodásának és rámutat a tanári hivatás nagyságára, mely képes egyesíteni embereket, tanárt és diákot, mestert és tanítványt, hogy azok együtt gondolkozva és cselekedve, egyenrangúan - bár néha az időleges szereposztás látszólag elfedi ez utóbbi tény - formálják és alakítják azt az alkotó műhelyt, alma matert, ahol a gondolatok, érzelmek, érzések és tanul-

ságok áramlása mindig kétirányú tanár és diák között, s ahol nevelődik a nevelő is."

(*Dr. Szabó Istvánné,
az iskola nyugalmazott igazgatója*)

"Mi azt gondoljuk, amit most az olvasó a kezében tart, több mint egy iskolaújság. Vagy legalább is más. Más elvek szerint készült, más célokat követ. Nagy célokat, kis célokat: hogy egy ilyen forgószínpad- vagy futószalagszerű valamiben, egy iskolában maradandót alkosson. Lám-lám. De nem hisszük, hogy mindez szófeccsérlés lenne. Igenis megvolt és -van az igény, hogy ez a lap megszülessen. Reméljük, hogy meg is marad."

(*Paróczai Csaba, tanár-szerkesztő*)

"Amikor nagy klasszikusok elemzése végén - innen kapva ihletet - a magyaróra utáni szünetekben félénken vagy büszkén megmutatják műveiket nekem, a magyar tanárnak, érzem, a költészet nem csak tananyag, de léleksimogató tenyér, énjóslat delphoi tájakon, lélekindulás, vízesése önmagunknak. A költészet menedék, érzéskunyhó, ahol a jövő embere rejtőzik, aki már képes lesz ledobni magáról a szlogenruhát. Képes lesz átlépni a semmitmondó jelszavakon."

(*Sóvári László,
tanár-szerkesztő*)

"Elgépiesedett, praktikussá vált világunkban, amikor lassan Bradbury utópiái látszanak megvalósulni, amikor a könyvet már csak számítógépes lemez vagy CD-ROM formájában vehetjük kézbe, öröm látni, hogy vannak még a költészet, a szó erejében hinni tudó fiatalok. Vannak még olyanok, akik hiszik, hogy gondolataikat szavakba öntve, legbensőbb érzéseiket, féltreimiket, szorongásaikat, szerelmük ízét, magányuk mélységét, boldogságuk magasságát megosztva másokkal eljuthatunk az "arany csengőcskék" és a "szalamandrák" mesés birodalmába, s ezáltal talán megérezzük "üvegpalack"-létünk szorítását, és kitörni próbálva onnan másra, többre vágyunk."

(*Székyné Sztrémi Melinda,
igazgató*)

"Hiszem, hogy minden természettudósban megbújik egy kis irodalmár, és minden művészen egy kis természettudós. S bár a specializáció a homo sapiens egyik legnagyobb találmánya, egyben a világszintézis legfőbb nehézsége is. A humán és a természettudományos kultúra egymásra utaltsága, szimbiózisa formál egységes struktúrát az ismeretekből."

(*Dr. Szabó Istvánné,
iskolánk nyugalmazott igazgatója*)

A Bolyai padjaitól az egyetemi katedráig

Hagyományt szeretnénk teremteni ezzel az írással. Minden évben bemutatnánk egy-egy egykori diákunk életútját, ami valamilyen szempontból példa lehet a jelen gimnazistáinak. Az idén ez a választás Varga Zsuzsannára esett, aki 28 évesen lett a történelemtudományok kandidátusa.

Azért jutott ő elsőként eszünkbe, mert az elmúlt évben a Bolyai Napokon visszajött előadást tartani iskolánkba kutatásairól, a Kádár-korszak mindennapjairól. Ennek kapcsán készült vele e beszélgetés.

- Hogyan gondolsz vissza középiskolás éveidre? Hogyan emlékszel vissza a Bolyaira?

- A gimnáziumi évek számomra egyet jelentettek a tanulással. Főként arra emlékszem, hogy mindig csak tanultam. Csak biztatásul mondom a mostani diákoknak, hogyha valaki a középiskolában napról napra és óráról órára rendszeresen felkészül, ennél több időt már nem is kell, s nem is lehet a későbbiekben sem a könyvek társaságában töltenie.

Nyelvi tagozatos osztályba jártam, magas követelményrendszerével sok tudást adott. Jó tanáraim voltak, akik nemcsak ismereteket közvetítettek, hanem emberileg is mértékadók számomra. Amikor elkezdtem tanítani, mindig visszagondoltam rájuk. Az osztályunk is jól összerázódott, különösen az oroszos csapat kovácsolódott össze. Azóta is tartjuk a kapcsolatot, jó barátok vagyunk, bár a legkülönbözőbb dolgokba fogtunk. Szívesen idézem fel magamban az iskolai ünnepek hangulatát, szépségük mindmáig emlékezetes számomra... Rangot jelentett bolyais diáknak lenni.

- Mikor kristályosodott ki érdeklődési területed? Mikor kezdted el történelmi kutatásokat végezni?

- Az érettségi után a debreceni Kossuth Lajos Tudományegyetemre felvételiztem, történelem-orosz szakra. Igen sajátos, egyéni hangulatával nagyon vonzott ez az intézmény. A szóbeli felvételi után - nem túl sok empátiával bírt ugyanis a kérdező - mégis úgy éreztem, hogy engem ide biztosan nem vesznek fel. Nagy meglepetésemre, s örömömre nyár derekán mégis megkaptam az értesítést - sikerült. 1988-at írtak ekkor. Hallatlan izgalmas évek következtek, a rendszerváltás évei. Szerencsém volt, mert éppen 1989-ben kerültem ki Moszkvába, orosz szakosként részképzésre.

Talán ennek is köszönhető, hogy érdeklődési köröm már elég korán, az egyetemi évek alatt a XX. század története felé irányult. Főként gazdaságtörténelmi szemináriumokat választottam. Szakdolgozatomat is a Kádár-korszakból írtam. E korszakkal foglalkozni azért is különös lehetőség, mert nemcsak írott forrásokat szólal-

tathatunk meg, hanem azokat az embereket is, akik szemtanúi voltak a történéseknek. S engem ez az, ami a leginkább izgat: az emberek, az emberi kapcsolatok a történelemben.

Úgy gondolom, hogy a jelen, a napi politika is érthetetlen a múlt tanulmányozása nélkül. Egy francia történész szavaival élve:

"A délután megértéséhez nem elég a délelőttöt ismerni."

- Gondoltál-e arra, hogy az egyetem elvégzése után visszajössz Nógrádba?

- Szerettem volna hazajönni, hiszen a szülők is visszavártak, azonban történelem-orosz szakosként nem voltam kelendő. S ekkor adódott egy lehetőség...

Megpályáztam a Magyar Tudományos Akadémia hároméves nappali továbbképzési ösztöndíját. Ez lehetővé tette számomra, hogy kutatómunkát végezzek. A témám "A hatalom és a tévesek közötti érdekérvényesítési küzdelem a Kádár-korszak első évtizedeiben." Témavezetőm Szakács Sándor professzor lett. Mivel ő a Budapesti Közgazdaságtudományi Egyetem Gazdaságtörténelmi Tanszékén tanított, én is odakerültem.

A kutatómunkám mellett fokozatosan bevontak az egyetemi oktatásba és felvételizetésbe is. Ehhez kapcsolódik egy nagyon kedves kis élményem. Egy volt bolyais diák fel akart keresni itt, az egyetemen. A portán érdeklődött, hogy Varga Zsuzsát keresem, aki valamilyen Szakácsnál dolgozik. Erre a portás az alagsori konyha felé irányította...

1997-ben fejeztem be A politika, paraszti érdekérvényesítés, termelészövetkezet Magyarországon 1957-63 című kandidátusi disszertációm, melynek nyilvános védése 1998 nyarán zajlott le az Akadémián, s ezzel a történészek között én lettem a legfiatalabb kandidátus. Ez év tavaszán pedig teljesült egy nagy álmom, Cambridge-ban tarthattam előadást egy nagy nemzetközi konferencián a német és magyar összehasonlító agrárkutatásaimról.

- Végül mit üzennél a jelen bolyais diákjainak?

- Azt, hogy különösen szerencsés időben születtek. Ők, amikor felnőnek, már az Európai Unió polgárai lesznek. Lehetőségeiknek csak a saját tehetségük, szorgalmuk és nyelvtudásuk szab határokat. Rajtuk múlik minden...

Árpádné Vincze Marietta
tanárnő

A nagy beavatás

Már lassan három éve, hogy "igazi" bolyaisok letünk - azaz túlestünk a nagy avatáson -, mégis olyan az egész, mintha csak pár hete történt volna. Mindannyiunkban mély nyomot hagyott az esemény, hiszen az új iskolába kerülve ez volt az első "nyilvános szereplésünk", az egész iskola csak ránk figyelt ezen a napon. Igen, egész nap, hiszen már délelőttre is volt feladatunk (piros szalag a hajba, nagy tábla a nyakba, stb.) Nem lehetett minket nem észrevenni.

A hivatalos avatáson büszkén vonultunk le a lépcsőn. Ekkor vehettük fel először a bolyais blúzt, és megkaptuk az iskola jelvényét.

Lazításként (?) az akkori tizedikesek szerveztek nekünk egy kis szivatást, akarom mondani vetélkedőt. Ez volt az a része a napnak, amit vártunk is, meg nem is. Vártuk, hiszen kíváncsiak voltunk. Nem vártuk, mert az összes felsőbb éves "a nagy beavatásként" emlegette. Éppen ezért - bár senki nem vallotta be - egy picit féltünk, nem tudtuk, nem is akartuk tudni, hogy mi vár ránk. De mire elérkezett a vetélkedő, mi már mindenre fel voltunk készülve, és már bátran vágtunk neki. Érdekes feladat volt a lufiborotválás (egy borotvahabbal bekent lufit kellett óvatosan megborotválni úgy, hogy ki ne durranjon) vagy az, amikor egy osztálytársunkat újságpapírba kellett tetőtől talpig becsomagolni. Minden osztályból egy fiút lánnyá kellett változtatni. Ragyogó eredmények születtek. "A nagy szivatás" egy "nagy buli" volt. Végig csak nevetni tudtunk - egymáson és magunkon. A napra a koronát a diszkó tette fel. Kitáncoltuk magunkat rendesen.

Mivel a vetélkedőt a mi osztályunk nyerte, a következő évben mi rendezhettük az új elsősöknek. Azt hittük, könnyebb dolgunk lesz, hiszen a pici félelem már elmúlt, mert mi már tudtuk, hogy miről is szól az egész gólyaavatás. Aztán más jellegű nehézségek adódtak: nem volt könnyű kitalálni a feladatokat és az egész műsort összeállítani. De sikerült! Azt hiszem, jól sikerült. Úgy vettük észre, hogy nemcsak mi, hanem a gólyák is nagyon élvezték. Őszintén szólva, megnyugtató volt látni, hogy ők is ugyanazt élték át, amit mi egy évvel korábban: ahogy a kezdeti riadalmat szinte pár pillanat alatt eltűnt. Ők is ugyanolyan felszabadultan játszottak és ugyanúgy ők sem tudták abbahagyni a nevetést.

Ez is egy "nagy buli" volt. A mi osztályunk szerencsés, hogy ezt duplán átélhette. Gondolom, minden bolyais hasonló érzésekkel gondol vissza a saját gólyabájljára.

Megnyerni és megrendezni

Iskolánkban - a hagyományokhoz híven - minden évben megrendezésre kerül a "Ki tud többet Bolyairól?" című vetélkedő. Ennek célja, hogy az elsős tanulók megismerkedjenek gimnáziumunk névadójával.

Ez igen érdekes feladat volt számunkra. Hetedikésként próbáltuk megérteni a Bolyai-féle geometria lényegét és megismerni Bolyai Jánost, mint embert. A tennivalókat felosztottuk egymás között. Délutánonként a könyvtárban utánanéztünk a fontosabb tudnivalóknak. A Bolyait ábrázoló szobrunk is elkészült a vetélkedőre. Itt öt fős csapatunk képviselte osztályunkat (Varga Rita, Lakatos Katalin, Racs Marianna, Nagy Judit, Nagy Balázs), de a közönség soraiból a többiek is segítettek a feladatok megoldásában. Keszi-Petik János megoldotta a matekpéldát, Kovács Erzsébet helyes válaszai révén pedig értékes pontokat kaptunk. A vetélkedő végén izgatóan vártuk a végeredményt. Pár perc múlva kiderült, hogy elsők lettünk.

Ezért mi rendezhettük a vetélkedőt a következő évben. Ez nagy kihívást jelentett számunkra. Még alaposabban kellett tanulmányoznunk Bolyai János életét. Az előkészületekből osztályunk minden tagja kivette a részét. Adatokat gyűjtöttünk a villámkérdésekhez és a totóhoz, fényképeket a képfelismeréshez és a képösszerakáshoz. Egy nem túl nehéz matematika példát is sikerült kiválasztanunk. Az osztályoknak előzetes feladatként adtuk, hogy készítsenek karikatúrát Bolyai Jánosról, és kb. 3 percben jelenítsék meg életének számukra legfontosabb és legérdekesebb eseményét.

A közönséget kérdésekkel vontuk be a versenybe, még a csapatok a totóban igyekeztek helyesen tippelni. A zsűrinek (Gyurkó Adrienn, Póczos Kitti, Sári Csaba, Rusz Dániel, Kelemen Gábor) nem volt könnyű dolga, mert mind a négy osztály jól felkészült.

Végül Kelemen Gábor tanár úr ismertette az eredményt: ebben a tanévben a 7. c osztály bizonyult a legjobbnak.

Ez volt az első rendezvény, amit az osztályunk szervezett. Az elsősökön kívül - mint a fényképek is mutatják - mi is nagyon jól éreztük magunkat..

Horváth Angelika

Palócföld ankét a Bolyaiban

Jó, hogy vannak évfordulók - szükség van rájuk. A ránk borult idő monotóniájában kellene a mérföldkövek, melyek pillanatokra megállást parancsolnak vagy legalább felhívják figyelmünket arra, hogy a mindennapok során vannak, történtek fontos dolgok, melyek tértől és időtől függetlenül velünk és értünk történnek - történtek. Egy iskolában, az örök ifjúság végtelen könnyűségében élő fiataloknak talán még inkább szükségük van, lenne rájuk. Ezért is örültünk valamennyien, amikor lehetővé vált egy rendhagyó Bolyai Kör keretében, hogy a Palócföld folyóirat Madách-számának szerzőivel eltöltsünk egy tartalmas délutánt.

Az ankétára 1998. november 26-án délután 15 órai kezdettel került sor a rajzteremben. A beszélgetés bevezetőjeként Jakab Gabriella, Drevenka Edit és Deák István, iskolánk tehetséges diákelőadói részleteket vilantottak fel a jelenlévő szerzők az emlékszámban megjelent írásaiból, mintegy keresztmetszetét adva annak a gondolatíságnak, művészi megfogalmazásnak, melyet Madách Imre élete és művei ihlettek. Ezután az ankét házigazdájá, a folyóirat főszerkesztője, Pál József vette át a szót röviden bemutatta az alkotókat, s egyben ismertette az emlékszám létrejöttének apropóját és körülményeit.

Bevezetője után részben kérdésekre válaszolva, részben spontán a meghívott vendégek: Dukay Nagy Ádám, Csongrády Béla, Kupcsulik Ágnes, Marschalkó Zsolt, T. Pataki László és Paróczai Csaba fejtették ki gondolataikat, bepillantást engedve az alkotói folyamatba, testközelbe hozva Madách-élményüket. Válaszaikból világossá vált a madáchi életmű sokoldalúsága, hiszen minden

hozzászóló máshová helyezte a hangsúlyt, más-más kérdés állt Madáchhoz való viszonyuk közép-pontjában: az aktualizáló megközelítéstől az örök Éva női érzéslabirintusán át a személyes, lírai önvallomásig.

Az estébe nyúló beszélgetésen részt vevők számára - a terem mindkét oldalán - talán újra tudatosult, hogy a 175 éves Madách Imre munkássága, a még mindig titkokat rejtő élete élő örökségünk, amely nekünk, a nógrádi dombok ölelésében élő embereknek még inkább fontos kell, hogy legyen, mutatva, hogy a Nagy Titok vagy a hozzá vezető kérdések kapuja innen is csak ugyanolyan messze van.

palócföld

IRODALMI, MŰVÉSZETI, KÖZÉLETI FOLYÓIRAT 98/2

Paróczai Csaba
a Bolyai Kör tanár elnöke

Mindenkinek van egy álma...

Ahhoz, hogy ez az álom valósággá váljon, igyekeztünk segítséget nyújtani. Nekünk, a munkaügyi központ dolgozói számára is fontos, hogy a fiatalok megtalálják helyüket a világban, a helyes utat válasszák, boldogok és sikeresek legyenek, legyen munkájuk és szeressék is hivatásukat. Siker, karrier, boldogság, elégedettség - egyik feltétele a helyes pályaválasztás. Ha ehhez segítséget tudunk adni, akkor ez örömeinkre szolgált. A jövőben is minden pályaválasztással kapcsolatos kérdésben lehet ránk számítani, hiszen tudjuk, hogy nagyon nehéz dönteni. Igen, mindenkinek van egy álma... De, hogy ez az álom hogyan valósul meg, az viszont mindig az egyéneken múlik. Bizony semmit sem adnak ingyen. Önbizalomra, kitartásra, az esetleges kudarcok elviselésére is szükség lesz.

Sok sikert kívánunk Nektek, tehetséges és szorgalmas "bolyais" diákok!

Ne felejtsetek el, amit a képzeletbeli tarisznyátokba tettünk:

**"Fény vagy te is, lobogj hát,
Melegíts és égess,
Hinned kell, hogy a világ
Teveled is ékes."**

/Tóth Árpád/

NÓGRÁD MEGYEI MUNKAÜGYI KÖZPONT SZOLGÁLTATÁSAI

Humánszolgáltatási Osztály
3100 Salgótarján, Alkotmány u. 11.
Telefon: (32) 416-788

Szolgáltatások:

A.) Pszichológiai szakszolgálat

Pályaválasztási tanácsadás

Az első döntés megkönnyítése szakember segítségével.

Reális pályaelképzelés kialakítása képesség-, érdeklődés- és személyiség-vizsgálatokkal.

Számítógéppel támogatott tanácsadás (Tájéoló, Choices).

Önismereti foglalkozások.

Kommunikációs tréningek.

Tájékoztatók szülőknek és diákoknak a pályaválasztás szempontjairól és az esélynövelés lehetőségeiről.

Információk nyújtása:

- az iskolatípusokról és az iskolákról,
- az országos és megyei beiskolázási lehetőségekről,
- az iskolarendszerű és az iskolarendszeren kívüli szakképzési formákról,
- a "nyitott" képzésekről,
- a pályák világáról,
- a foglalkoztatottságról és a munkanélküliségről,
- a középiskolák elvégzése utáni lehetőségekről.

A tájékozódást a Pályaválasztási Információs Központ segíti!

Pályakorrekciós tanácsadás

Segíti az új képzési irány kiválasztását és új piacképes foglalkozás megkeresését.

Munkavállalási tanácsadás

Segít a munkavállalással és a munkahely megtartásával kapcsolatos problémák megoldásában.

Életvezetési és pszichológiai tanácsadás

Segít a munkavállalást akadályozó pszichés tényezők feloldásában.

B.) Rehabilitációs csoport

Tanácsadást nyújt a megváltozott munkaképességű ügyfeleknek egészségi állapotuk, képességeik, érdeklődésük, illetve a munkaerő-piaci lehetőségeknek megfelelő foglalkozás megtalálásához, képzési-, átképzési irány kiválasztásához.

Együttműködik a pszichológiai szolgálattal, foglalkozás-egészségügyi szolgálattal, kirendeltségi közvetítőkkel, képző intézményekkel, munkáltatókkal, érdekvédelmi szervezetekkel, civil szervezetekkel, intézményekkel annak érdekében, hogy az ügyfél számára a legkedvezőbb lehetőségeket tudja felajánlani.

C.) Álláskereső Klub

Telefon: (32) 316-855

317-774

Az álláskereső klub háromhetes tréningjei segítenek elsajátítani mindazt, ami szükséges a sikeres elhelyezkedéshez, önmenedzseléshez. Megtanítják a hatékony álláskeresési módszereket, ezen belül:

- a rejtett munkahelyek felkutatását,
- a korszerű önéletrajzírás,
- a pályázatírást,
- a telefonálási technikákat,
- a személyes találkozókra való felkészülés lényeges szempontjait.

Minden szolgáltatás térítésmentesen vehető igénybe!

Ózsvárthné Ladóczki Erzsébet

FAKTVÁLASZTÁS

Családi beszélgetéseink egyre gyakrabban visszatérő témája 16 éves gyermekünk leendő hivatása. Nem túl korai még ezen töprengeni? Hiszen még nemrég kerültek ki az általános iskola padjaiból. A 10. osztály végén esedékes fakultációválasztás viszont már most felveti a pályaválasztás, a továbbtanulás problémáját.

Napjaink folyton változó, értékrendi válságokkal küszködő, munkanélküliséggel terhelt világában nem egyszerű feladat gyermekeink elé egy biztos jövőképet festeni. Ezért is fogadtuk örömmel Konti Csilla osztályfőnök tanárnő kezdeményezését, melynek keretén belül a Megyei Munkaügyi Központ szakemberei pályaválasztási tanácsadást szerveztek az osztály tanulói számára.

A sikeres pályaválasztást döntően a pályaismeret és az önismeret határozza meg. A leggyakoribb felsőfokú végzettséget igénylő szakmák részletes leírása pályaismeretük megalapozását szolgálta. Az alapos önismeret és a reális önértékelés kialakításában igen hasznosnak bizonyultak a gyerekek által kitöltött képességvizsgáló, valamint érdeklődést vizsgáló tesztek. Az ezt követő beszélgetésekben pedig a pszichológus szakember igyekezett segítséget nyújtani gyermekeinknek abban, hogy személyiségüknek legmegfelelőbb pálya felé orientálódjanak.

A szülők és a Munkaügyi Központ munkatársai között zajló kötetlen beszélgetés során az egyénileg felmerülő problémáinkra is választ kaphattunk.

Úgy érzem, hogy ezek után mi, szülők is reálisabban ítéljük meg gyermekeinket, s meggyőződéssel támogatjuk őket céljaik elérésében.

Azt hiszem, szülőtársaim nevében is köszönettel tartozom Konti Csilla tanárnőnek lelkiismeretes pályaválasztási munkájáért.

László Istvánné
szülő

Biztos vagyok benne, hogy nemcsak nekem, de minden tizedikes tanulónak nagy fejtörést okozott a fakultáció választás feladata. Ebben a korban már nagyjából kirajzolódnak a fontosabb érdeklődési körök vonalai; a döntés mégis nehéz, hiszen vágyainkat egyeztetni kell a lehetőségekkel is, nemcsak azzal, hogy mihez van kedvünk, vagy éppen mi az, amit egyértelműen elutasítunk. Még így is sok, különböző irányú pálya közül kell kiválasztanunk a számunkra legmegfelelőbbet.

Ebben nyújtott nagy segítséget az a felmérés, amin osztályfőnökünk, Konti Csilla tanárnő és a Megyei

Munkaügyi Központ jóvoltából vettünk részt.

Elsőként egy tesztet töltöttünk ki, ami megmutatta, hogy kinek milyen területen (kommunikáció, logika, kreativitás) vannak kimagasló adottságai. Egy hétköznapi témákkal foglalkozó kérdéssor alapján pedig behatárolták az élet azon területeit, amik belső értékrendünkhöz leginkább illenek. A személyes beszélgetések legtöbbünk számára ösztönzést adtak azzal, hogy többnyire alátámasztották korábbi elképzeléseinket, illetve, végre konkrét célokat sikerült kitzűznünk továbbtanulásunkkal kapcsolatban, melyek megvalósításának jegyében fog eltelni a következő két év.

László Szilvia

NYÍLT HÉT A SZÜLŐKNEK

A szülők az iskolánkban történeteket a gyerekeiktől tudják, az ő elbeszéléseik alapján. Természetes, hogy az általános iskolában vannak nyílt tanítási napok, amikor a szülők közvetlenül tapasztalhatják meg, hogy egy-egy tanítási órán mi is történik. A középiskolákban az ilyen nyílt napok szervezése nem jellemző. Tantestületünk mindig nyitott az új kezdeményezésekre és elhatároztuk, hogy minden tanév novemberében egy hétre kinyitjuk iskolánk kapuját minden érdeklődő szülő számára. Ez azt jelenti, hogy a hét folyamán a hét minden napján bármely tanítási óra szabadon látogatható. Úgy gondoljuk, hogy ez jó alkalom arra, hogy a szülők betekintsenek az iskolában folyó munkába, lássák, hogyan zajlik egy-egy tanítási óra, mik a tanár elvárásai, milyen a tanár és a tanulók viszonya, és saját gyermekük hogyan teljesít, hogyan viselkedik egy-egy órán, hogyan kapcsolódik be az órai munkába. A két év tapasztalata azt mutatja, hogy a tanulókat nem zavarja a szülők jelenléte, a szülők pedig személyes benyomásaik alapján alkothatnak véleményt az iskola munkájáról.

A nyílt napok elsősorban az alsóbb éves tanulók szülei körében népszerűek, de vannak visszatérő látogatóink is. Nagyon fontos, hogy a szülők lássák, az iskolában színvonalas munka folyik, gyermekeik jó kezében vannak, és a tanárok a szülő partnerei a gyermekeket érintő kérdésekben: gyermekeik képességeinek kibontásában és nevelésükben.

Reméljük, hogy a jövőben egyre több szülő él majd ezzel a lehetőséggel. Köszönjük azoknak a szülőknek a véleményét, akik az iskolában töltött nap után írásban is megfogalmazták benyomásaikat.

Kiss Ernőné
igazgatóhelyettes

Néhány gondolat a nyílt tanítási hétről

*"A gyermeknevelés veszélyes dolog:
ha sikerül, rengeteg küzdelem és gond az ára;
ha nem sikerül, fölülmúlhatatlan a fájdalom."*

(Démokritosz)

Gyermekem 7.d osztályos tanuló és gimnazista. A két tény együttes jelenléte önmagában elég volt ahhoz, hogy érdeklődő kíváncsisággal várjam a nyílt tanítási hetet.

Vajon milyen az osztály összetétele? Hogyan illeszkedett be lánykám az új közösségbe? Aktív-e az órákon vagy inkább visszahúzódo?

Mint anyukát ilyen és hasonló kérdések foglalkoztattak. Pedagógusként leginkább az érdekelt, milyenek az öt tanító pedagógusok. Megtalálják-e a hangot ezzel a korosztállyal? Figyelembe veszik-e életkori jellemzőiket, s azok negatív megjelenéseit helyes pedagógiával kezelik-e? Magyarazzák-e a tananyagot vagy csak "leadják" azt? Bátran fordulhat-e a "nem értem" problémájával a tanuló a pedagógushoz vagy a légkör feszélyezi őket?

Munkahelyi elfoglaltságom miatt mindössze 4 tanítási órán vehettem részt: magyar irodalom, magyar nyelvtan, matematika és angol órákon. Minden alkalommal időben érkeztem, így a szünetet a tanulócsoporthoz társaságában tölthettem. A gyerekek minden feszültség nélkül, vidáman társalognak a becsongest.

Az irodalom és nyelvtan órákat áthatotta a tanárnőből áradó külső és belső nyugalom. Úgy tűnt, hogy egyénileg figyel minden gyermekre. A tananyag mély és alapos értelmezését változatos tanórai felépítéssel segítette. Nagyon aktívak voltak a tanulók, erős önfegyelműket a barátságos hangnem, a kiegyensúlyozott tanórai légkör motiválta.

A matematika órát biztos szakmai tudással, a tanulókhöz közel álló lendületes, fiatalos egyedi stílussal vezette a tanár úr. A tantárgy nevének említése is rémületet kelt sokakban, ezért is ért meglepetéssel az az oldott hangulat, feszültségmentes légkör, amit meg tudott teremteni: a rideg számok barátságossá, a feladatmegoldások sikerélménnyé válhattak.

Az osztályfőnök kedves, gyermekközpontú stílusa angol óráján is megnyilvánult. Végtelen türelemmel és odafigyeléssel gyakoroltatta a helyes kiejtést, ha kellett csoportosan, ha szükséges volt egyénileg. A nyelvtanuláshoz rendkívül fontos, hogy a gyermek merjen beszélni, ne okozzon benne gátlást, ha valamit rosszul mond.

A tanárnő tapintatos segítségét tapasztalva meggyőződhettem, hogy ez a veszély nem fenyegeti őket.

Összegzésképp mit is mondhatnék? Igazából csak benyomásokat szerezhettem e néhány alkalommal. Ezek azonban igen kedvezőek voltak.

Az osztály jó képességű, aktív tanulócsoporthoz hiánytalanul fellelhetők a természetes életkori jellemzők, derűsek, úgy tűnt számomra, jól érzik magukat új alma materükben.

A pedagógusok szakmai és pedagógiai hozzáértéssel vezetik őket az igazi gimnazistává válás felé. Hiszem és remélem, hogy valamennyi tanóra ilyen, és hogy kellő szeretetben, odafigyelésben, tapintatban részesülnek a kisgimnazisták.

Köszönöm, hogy lehetőséget adott az iskola a belső életébe való betekintésre.

Megnyugtató, hogy az iskolaválasztásnál jól döntötünk. Nem véletlen, hogy középiskolai tanulmányait a következő tanévben másik gyermekem is a Bolyai János Gimnáziumban kezdi.

Harmosné Végh Mária

*anyuka,
aki maga is bolyais diák volt*

Nyílt nap az iskolában

Bár gyermekeink nagyon harsányan tiltakoztak, mi mégis elszántuk magunkat, hogy részt vegyünk egy nyílt tanítási napon.

Örömmel töltött el, hogy a fizika órát végig tudtuk követni. Nagyon tetszett az angol óra kötetlen légköre, Mike minden gyereket folyamatosan bevont a munkába. Földrajzra a gyerekek energiatartalékai teljesen kimerültek, így az előző órai anyag többszöri átismétlése után sem voltak a helyzet magaslatán.

Ez a nap segített abban, hogy mind a tanárok kritikai észrevételeit, mind a diákok álláspontját jobban megértsük.

Noha mi jól éreztük magunkat, és úgy láttuk, hogy jelenlétünk nem feszélyezte sem a tanárokat, sem a diákokat, látogatásunk az osztálytársak körében jó alkalom volt az ugratásra.

**Kajtorné Valet Ildikó
Talonné Godó Judit
szülők**

Comenius szellemében

Az Európai Unió Socrates oktatási együttműködési programja egy újfajta tanulási-tanítási módszert kínál azoknak, akik úgy szeretnék korszerű ismeretekhez jutni, hogy közben más országok iskoláival dolgoznak együtt. A Comenius I. Akció mindazon középiskolák részére kiváló együttműködési lehetőségeket nyújt, akik új utakat keresnek az oktatásban. A XX. század végének egyesülő Európájában meg kell keresnünk azokat a területeket, ahol közösek a gondjaink és a problémáink, hiszen ezek megoldása mindannyiunk érdeke.

A környezetvédelem azon témák egyike, amely nem lehet csak egy-egy ország belügye (sajnos a környezet-szennyezés sem áll meg az országhatároknál). Nekünk, pedagógusoknak egyre nagyobb a felelősségünk a tekintetben, hogy a jövő nemzedék már ne akarja "legyőzni" a természetet, hanem védje és tisztelje azt, hiszen ezáltal saját életét teszi elviselhetőbbé, és biztosítja jövőjét is.

Ezek a gondolatok fogalmazódtak meg bennünk, amikor 1997 őszén úgy döntöttünk, hogy két nyugat-európai iskolával - a birminghami Matthew Boulson College of Further and Higher Education és a pontarlieri Polyvalent Xavier Marmier bevonásával - pályázatot nyújtunk be a Magyar Nemzeti Socrates Irodához "Védjük környezetünket - védjük jövőnket" címmel. Iskolánk immár második éve e program koordinátora.

Diákjaink mindhárom iskolában megvizsgálják lakóhelyük levegő- és vízszennyezettségének mértékét, és közösen keressük a környezetvédelem lehetséges módjait. A program keretében mi Salgótarján környékének természeti értékeit térképezzük fel, valamint a város és környékének levegőszennyezettségét és természetes vizeinek állapotát mérjük fel. A védelmet érdemlő területek közül a Hegyeskei borókás legelőn, a Gortvapaták völgyében, a Kőszirt-hegyen és a vecseklői hasadékoknál végzünk méréseket.

A terepmunka során nemcsak ezen élőhelyek flóráját és faunáját tanulmányozzuk, hanem magának az élőhelynek és közvetlen környezetének kölcsönhatását, az egyes területek szukcessziós folyamatait is figyelemmel kísérjük.

A munkában tanulóink szép számban vettek részt majdnem minden évfolyamról, de természetesen leginkább a biológia fakultációra járó diákokra számíthatunk. Megfigyeléseink eredményeként és az adatok összegzése alapján értékes pályamunkák, kiselőadások születtek, melyek közül a legkiemelkedőbbek a Kitaibel Pál Középiskolai Biológiai és Környezetvédelmi Versenyen is elhangzottak, szép eredményeket hozva iskolánknak. A környezetvédelmi program keretében a sa-

vas ülepedés mérését már elvégeztük, és örömről számoltunk, hogy az eredmények kevésbé voltak riasztóak, mint amilyenekre számítottunk. A felszíni ózon mérésekor viszont sokkal rosszabb eredményeket kaptunk: a vizsgált palánták jelentős károsodást szenvedtek.

Az angol partneriskola kezdeményezésére vizsgálódásaink körét kiterjesztettük a környezetszennyezés társadalmi hatásainak vizsgálatára, az iparszerkezet, a munkanélküliség és a közbiztonság közötti összefüggések feltárására is. A gyerekek kérdőíveket töltöttek ki, amelyek saját lakóhelyük közbiztonságáról tartalmaztak kérdéseket: érte-e őket valamilyen támadás, történetek-e intézkedések ezek megelőzésére, hogyan segíthet az ott élő lakosság ezek kivédésében.

A program legfőbb értéke diákjaink számára az, hogy számukra napi valósággá válhat az európaiság, más kultúrák, szokások, normák megismerése, amely a mélyebb önismerethez is hozzásegít. A munka során az angol és a francia nyelveket használják (e-mail, fax, levél, telefon), amely nyelvi kompetenciájukat nagymértékben fejleszti.

A projekt 2000 tavaszán fog befejeződni. Eredményeinket szeretnénk közzé tenni mindhárom iskolában és lakóhelyünkön is. Reméljük, hogy ezek mások számára is tanulságosak lesznek.

Holesné Csige Ilona
Gyarmati Attila
szaktanárok

Portfólió-Európai nyelvi útlevél

Intézményünk az Európai Nyelvi Útlevel kipróbálásában, kísérleti szakaszában vesz részt. E kipróbálás is hozzájárulhat ahhoz, hogy döntések szülessenek egy formájában és tartalmában világosan meghatározható Európai Portfólióról, annak reményében, hogy ez a 2001. évtől valamennyi európai polgár rendelkezésére álljon. A kísérleti szakaszban 14 európai országban 140 tanár vezetése alatt 31000 nyelvtanuló vesz részt.

Magyarországon az Oktatási Minisztérium 1998. májusában döntött a Portfólió kipróbálásáról. A Minisztérium a francia nyelvet preferálta, s mellette egy kisebbségi nyelv is belépett, a szlovák. Nógrád megye (Bolyai János Gimnázium - francia; Általános Iskola, Lucfalva - szlovák), Borsod-Abaúj-Zemplén megye, Békés megye egy-egy iskolája vesz részt a kísérletben francia, illetve szlovák nyelvből, mellettük Budapest egy-egy iskolája és Eger egy iskolája kapcsolódott be. 1998 nyarán a kísérletben részt vevő tanárokból álló team kidolgozta az alapelveket és megalkotta a magyar Portfóliót. A kísérlet vezetője Darabos Zsuzsanna, az OKSZI francia nyelvi főmunkatársa. Az Oktatási Minisztérium részéről Boldizsár Gábor vesz részt a munkában. A Bolyai János Gimnáziumban 71 tanuló kapcsolódott be a kísérletbe a 7., 8. és 10. évfolyamokon az 1998/99-es tanévben. A következő évben a belépő újabb 7. évfolyam kapcsolódik be.

Mi egy Nyelvi Portfólió?

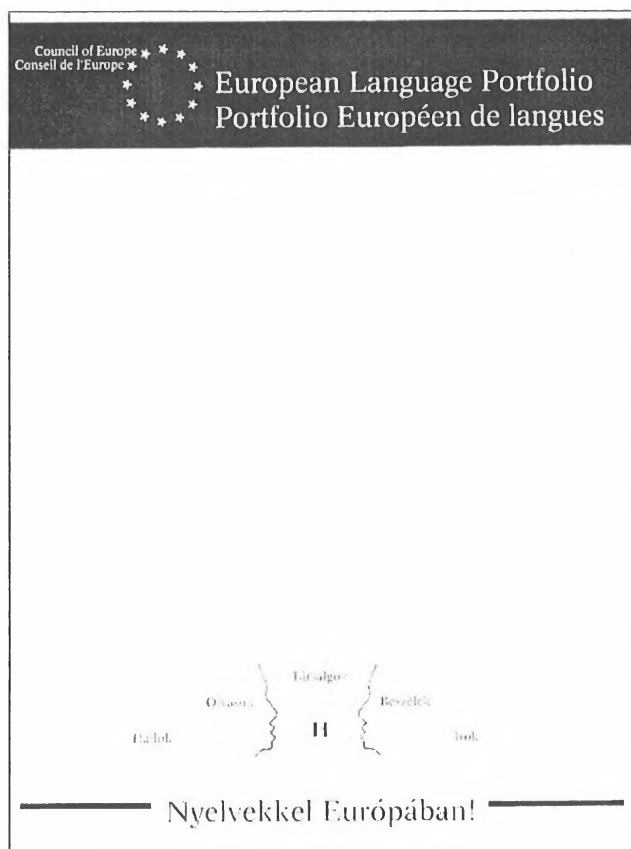
Egy dokumentum vagy inkább egy rendszerezett dokumentumgyűjtemény az évek során összegyűjtött nyelvtanulási és kultúrák közötti tapasztalatokról. Lehetővé teszi, hogy a tulajdonosa bemutathassa a szerzett elismervényeket, vizsgákat, eredményeket, tapasztalatokat és belefoglalja személyes munkájának néhány dokumentumát.

Mire szolgál egy Nyelvi Portfólió, mik az alapelvei, célkitűzései?

Először is dokumentációs funkciója van. Dokumentálja tulajdonosának az idők során megszerzett kompetenciáit, ismereteit, tapasztalatait, azokat is, melyek nem jelennek meg a hivatalos, pl. iskolai dokumentumokban.

Van pedagógiai funkciója is. Célja, hogy tulajdonosában tudatosodjon a nyelvek tanulásának folyamata. A Portfólió felépítése bátorítja és segíti a tulajdonost abban, hogy tervezze, rendezze és értékelje saját tanulását.

Ez a dokumentum a kompetenciák, ismeretek és tapasztalatok mások (pl. egyetemeken, lehetséges munkaadók) számára való megismertetésére szolgál.

A nyelvi kompetenciák közös európai léptékére épülő nemzetközi értékelési tábla segítségével biztosítja a nyelvi kompetenciák megértését és összehasonlíthatóságát.

A hat leírt, egymásra épülő szint a következő:

- A1A2 - elemi felhasználó
- B1B2 - önálló felhasználó
- C1C2 - tapasztalt felhasználó

Így az Európai Nyelvi Útlevel megkönnyíti és bátorítja az európai polgárok mobilitását.

Az Európai Nyelvi Útlevel három részből áll:

- **Útlevel:** valamennyi tanult nyelv hivatalos tanulását és tanúsítványait, valamint az elért kompetenciák önértékelését követi.

- **Nyelvi önarckép:** felidézi a tanuló nyelvtörténetét és nyelvtanulási, esetleg jellegzetes kultúrák közötti tapasztalataira vonatkozóan ad információkat.

- **Dosszié:** összegyűjti a Portfolio tulajdonosának munkáit és más maga által választott, nyelvi kompetenciáit illusztráló dokumentumokat.

A kísérlet záróéve, 2001. az Európai Unióban a Nyelvek éve lesz. Elképzelhető, hogy ekkortól valamennyi diák rendelkezik majd Portfólióval, mely nyomon követi és dokumentálja nyelvtanulásának folyamatát és eredményeit.

Dembrovsky Zsuzsanna
franciatanár

Angol kurzus '99.

1999 júliusában - két év kihagyás után - ismét megrendezésre került az angol nyelvi kurzus, melynek iskolánk adott helyet. A tanfolyamon, mely két hétig tartott, 170 diák vett részt. A tábor résztvevőinek nagy többsége bolyais volt, de jöttek még Salgótarján más közép- és általános iskoláiból, illetve Szécsényből is.

Előzetesen mindenkinek egy tesztet kellett kitölteni, ami alapján 10 csoportba osztottak bennünket. Tíz fiatal, angol anyanyelvű tanár foglalkozott velünk napi 5 órában. Minden csoportnak három tanára volt, hogy ne legyen olyan egyhangú, és így más-más kiejtési formákat is megismerhettünk.

A tanítás a megnyitó után rögtön megkezdődött, bár az első pár nap még hozzá kellett szokni ahhoz, hogy a tanárok csak angolul beszéltek hozzánk és mi is csak angolul szólhattunk hozzájuk. A tanórák kötetlen légkörben, előírt tematika szerint folytak. Ezen a nyáron a tanároknak ez volt a 3. és egyben utolsó helyszín, ahol tanították az angol nyelvet, így már sok tapasztalattal rendelkeztek.

Salgótarján nagyon tetszett nekik, többször is említették, hogy az előző két városnál mennyivel szebb. Természetesen a tanulás mellett szórakozásra is volt lehetőség a délutáni rendezvényeken, ilyen volt pl. a skót táncház és a magyar-angol focimeccs.

A zárónap a műsorra való felkészüléssel telt. Valamennyi csoport készült énekkel, tánccal, vagy valamilyen előadással. Ezen a napon kapta meg mindenki azt az oklevelet, amely tartalmazza nyelvtudásának és órai munkájának értékelését.

Szerintem ez a két hét mindenkinek hasznos volt, hiszen mindamelllett, hogy újakat is tanultunk, mindenkire rá volt kényszerülve, hogy használja a nyelvet, ha meg akarta értetni magát.

Zeke Vilmos

PAD-ÖSZTÖNDÍJJAL NÉMETORSZÁGBAN Merzig - 1998.

Azt hiszem, mindenkinek aki idegen nyelvet tanul, nagy élmény kipróbálnia tudását külföldön. Tavaly nyáron a PAD-ösztöndíj keretében nekem is lehetőségem nyílt három hetet Németországban, Merzigben tölteni. Merzig Nyugat-Németországban, Saarland tartományban fekszik, közel a francia és a luxemburgi határhoz. A három hét alatt családomnál laktunk és iskolába jártunk, mivel ott a nyári szünet később kezdődik. Mivel az egész országból érkeztek magyar diákok, és három

német városba osztottak be minket, így teljesen idegen környezetbe, ismeretlen emberek közé kerültünk.

A családnál, ahol laktam, egy nálam fiatalabb lány és egy kislány volt. A házuk és a környék is nagyon szép volt, az utak tiszták és mindenfelé sok növény. A közelben még egy régi kis kastély is volt. Azon a vidéken sokan tartanak lovat, a családnak is volt kettő.

Az iskolában órát látogattunk, és nekünk is voltak saját óráink: német, földrajz és történelem. Emellett sokat kirándultunk. Voltunk a közeli városokban pl. Trierben, ahol sok római kori emléket láttunk, elutaztunk Strabourgba, az Európai Parlamentbe, valamint Luxemburgba is. A délutánokat és a hétvégéket a családdal töltöttük. Mi sokat utazgattunk, és a család egy barátjának jóvoltából két csodaszép napot tölthettem Párizsban.

Mindeközben a magyarokkal is összebarátkoztunk, bár a mi csoportunkba nagyon különböző egyéniségek kerültek.

Úgy gondolom, hogy ezzel az úttal nagyon sokat tanultunk, számos felejthetetlen élménnyel lettünk gazdagabbak. Megismertünk egy másfajta mentalitást, egy másik kultúrát, és barátokat szereztünk. Nagyon szép helyeken jártunk, és jól éreztük magunkat. Ezért ajánlom mindenkinek, ha hasonló lehetősége adódik, használja ki!

András Ildikó

Érdeemes nyelvet tanulni!

Lassan már hagyomány a gimnáziumban, hogy minden nyáron kettő vagy három diák három hetet tölthet Németországban PAD-ösztöndíjasként. Tavaly én lehettem az egyik.

Bad Dürkheim kisváros Rheinland-Pfalz tartományban. Itt volt a gimnázium, a Werner Heisenberg Gymnasium, ahová vendéglátóink jártak, illetve ahol mi is tanultunk németet és helyismeretet és szorgalmasan látogattuk a német diákok óráit. Én például voltam matematika, angol, művészettörténet és biológia órán is.

Az iskolai zenekar, a Big Band koncertjét is meghallgattuk, és részt vettünk más iskolai szabadidős programokon is.

A város nevezetességeit még első nap feltérképeztük. Láttuk a világ legnagyobb olyan hordóját (1.700.000 l), amiben valaha bor is volt és a többi látnivalót.

Nemcsak az iskola, a város is nagyon szívesen fogadott. Egyik délután a városháza a polgármester köszöntött minket. A helyi újság, a Bad Dürkheimer Zeitung pedig több mint egy fél oldalt szentelt annak, hogy meg-

Leider kein Wurstmarkt

„Wir sprechen jetzt viel mutiger deutsch“

Mit großen Erwartungen angereist – Mit interessanten Erlebnissen nach Hause gefahren

► Wir sind am 25. Juni in Bad Dürkheim vor dem WHG angekommen, wo wir herzlich begrüßt wurden und eine Mappe über die Stadt erhielten. Als wir sie studierten, stellte es sich heraus, daß diese Stadt uns viele kulturelle Angebote und Unterhaltungsmöglichkeiten bietet.

Bei einer Stadtrallye am nächsten Tag erfuhren wir mit Hilfe eines Fragebogens noch mehr über die Sehenswürdigkeiten und die Geschichte der Stadt. Dazu erzählte uns auch der Bürgermeister bei seinem Empfang noch einiges. Wir erhalten jeden Tag die RHEINPFALZ, und davon bekommen wir Informationen über Veranstaltungen und aktuelle Ereignisse in Bad Dürkheim. Da der Wein hier eine wichtige Rolle hat, besuchten wir das Weingut Fitz-Ritter. Wir haben uns viele Sehenswürdigkeiten wie das Salinarium, den Gradierbau und das Haus Catour angesehen, aber es ist schade, daß wir das Weinfest auf dem Wurstmarkt nicht erleben können.

Anett Zumko,
Levente Lengyel,
Fatima Cherruk

► In Ungarn wird jedes Jahr im Bereich des Deutsch als Fremdsprachenunterricht ein Stipendium ausgeschrieben. Dieses Jahr war das Thema des Aufsatzes: „Lieber Clown als Klon.“ Die Arbeit bestand aus zwei Teilen: Aufsatz und Visualisierung des Themas in Form eines Plakates/einer Collage/eines Bildes.

Die Besten konnten an einem Auswahlgespräch mit dem Fachberater Heinz Weischer ausgewählten Personen bekamen ein dreiwöchiges Stipendium in Deutschland. Wir sind zu 40 nach Deutschland gefahren, von denen wurden 13

Schüler in Bad Dürkheim im Werner-Heisenberg-Gymnasium empfangen.

Wir kommen aus verschiedenen Städten Ungarns, aus Budapest, Eger, Nyíregyháza und Szekszárd. Wir besuchen die zehnte und elfte Klasse im Gymnasium.

Natürlich sind wir mit großen Erwartungen hierher gefahren. Wir wollten unsere deutschen Sprachkenntnisse entwickeln, die deutschen Gewohnheiten, Kultur und Leute kennenlernen, an interessanten

Programmen teilnehmen und natürlich viel Spaß haben.

Nach drei Wochen können wir sagen, daß wir jetzt fließender und mutiger deutsch sprechen. Wir haben die schönsten Städte an der Weinstraße kennengelernt, haben die Schule für Körperbehinderte besichtigt und haben sogar an einer Klassenfahrt nach Frankreich teilgenommen. Also, mit interessanten Erlebnissen in der Tasche können wir nun nach Hause, nach Ungarn, fahren.

Judit Glázer,
Katalin Mátrai,
Enikő Takács,
Nóra Vili

Die Mädchen und Jungen aus Budapest, Eger, Nyíregyháza und Szekszárd besuchten drei Wochen das WHG.

—FOTO: M. FRANCK

jelentesse véleményünket az ottlétünkről, az ösztöndíjról, a magyar és a német diákélet különbségeiről, hasonlóságairól.

A környék nevezetességeit is meglátogattuk. Igazán sokrétű programot állítottak nekünk össze. Látuk a wormszi székesegyházat, a zsidótemetőt, Heidelberg belvárosát. A BASF-nél megtudhattuk, hogyan tisztítják a szennyvizet és hogyan működhet egy ilyen nagy vegyipari gyár. Elzászi kirándulásunk során egy koncentrációs táborban (a Struthofban) jártunk. A legérdekesebb kirándulásunk az oggersheimi fogyatékosok is-

kolájába vezetett. Megismerhettük az itt folyó munkát, a gyerekek és az itt tanító tanárok hétköznapjait.

Ezen kívül a vendéglátó családdal és a magyar csapattal is sok nagyszerű programot szerveztünk. Első hétvégén például a család megmutatta a Bad Dürkheimi kórházat az ott tartott "nyílt nap" alkalmából. Nagyon érdekes volt.

A csoportunk a három hét alatt annyira összerázódott, hogy még mindig tartjuk a kapcsolatot, így a sok szép élményen kívül új barátokat is nyertem az utazással.

Zumkó Anett

Három hét Németországban

Amikor megtudtam, hogy én is azok között lehetek akik a PAD ösztöndíj keretében három hetet tölthetnek Németországban, őszintén szólva kétféle érzés kavargott bennem. Egyrészt nagyon örültem, mert tudtam, hogy ez a lehetőség a nyelvtanulás egyik legjobb módszere, ugyanakkor félelmet is éreztem. Félelmet, hiszen még soha sem voltam ennyi ideig távol otthonomtól, szüleimtől, barátaimtól. Augusztus közeledtével ez a félelem még inkább fokozódott.

Aztán egyszerűen csak ott ültem a Németországba induló buszon, az ország legkülönbözőbb pontjairól érkezett 39 idegen ember között. A bátortalanul pislogó szempárok a számukra szimpatikus szempárokat keresték, s mire felocsúdtunk, már a magyar határt is elhagytuk.

A következő kép az, amikor ismét átléptük a magyar határt és közeledtünk Győr felé. Győr felé, ahol már kiszálltak az "elsők", s köztük a legjobb barátnőm is. Az induláskor még bátortalanul pislogó szempárok már magabiztosakká váltak és a kilométerek fogytával könnycseppekkel teltek meg. Szomorúak voltunk, hiszen az ország tizennégy pontjáról érkezünk, és a lakóhelyünk között lévő távolságok most megszakítják a három hét alatt kialakult szoros kötelékeket.

S mi történt a két határátlépés között?

Különböző óráink voltak, és természetesen hospitáltunk. Nyelvtudásunkat a számunkra szervezett rendkívül széleskörű, változatos programok keretében is gyakorolhattuk, fejleszthettük, s ugyanakkor ismerkedhettünk a német kultúrával, szokásokkal is. Fogadáson voltunk a polgármesternél, ahol interjút adtunk a helyi lap újságírójának. Az úgynevezett Stadt-Rally-k révén megismerkedhettünk lakóvárosunkkal, Bad

Dürkheimmel, majd a többi nagyvárossal Rheinland-Pfalzban (Heidelberg, Speyer). Ellátogattunk a világ-hírű SAP számítógépes központba Walldorfbba, valamint a mannheimi Interdrinkbe. A német csoporttal közösen kirándulást tettünk Elzászba, ahol egy koncentrációs tábor is megnézhetünk. Ugyancsak felejthetetlen élményt jelentett számomra egy klasszikus koncert a helyi katolikus templomban. A kulturális programok mellett jutott idő a kikapcsolódásra is. Sziklát másztunk, vidámparkban és borfesztiválon is voltunk.

A három hetet a búcsúest nívós műsora koronázta meg. Szívből kívánom mindenkinek, hogy megtapasztalhatta azt az érzést, amit mi akkor éreztünk: "kis" nemztünk mindenhol meg tudja állni a helyét.

Azt gondolom, hogy a három hét élményei ennek a tizennégy embernek az emlékezetében még nagyon sokáig élni fognak és meggyőződésem, hogy nyelvtanulásunk egyik mérföldkövének tekinthetjük ezt a PAD-ösztöndíj által nyújtott lehetőséget.

Agócs Kitti

Három hét Európa szívében

1999. augusztus 19-e délután 4 óra - ekkor indult útjára a háromhetes németországi ösztöndíjat nyert diákok autóbussa. Mindenki izgatottan várta, hogy hová megyünk; vajon kedvesek lesznek-e az emberek, jó helyre kerülünk-e, és ami a legfontosabb, jól fogjuk-e érezni magunkat...? És jól éreztük magunkat. Nemcsak azért, mert a magyar csapat teljesen összerázódott, hanem azért is, mert rengeteg érdekes programot kínált nekünk az apró város, Merzig. Engem Merzig első pillantásra a Váci utcára emlékeztetett. Kicsi boltok, hangulatos kávézók, eldugott pubok. Nyüzsgés. Röviden így lehetne jellemezni.

Merzig természeti adottságaiból adódóan világszerette ismert. A környéket Európa legcsodálatosabb vidékének tartják, ahol a Saar folyó tesz egy kanyart. A város másik nevezetessége a mettlachi Villeroy & Boch porcelángyártó cég, amelynek magyar vonatkozása van, hiszen a hódmezővásárhelyi Alföldi Porcelángyár ennek a cégnek leányvállalata.

A kisváros a luxemburgi-francia-német hármashatáron fekszik, így alkalmunk nyílt várost nézni Luxemburgban, Európa egyik leggazdagabb városában. Ellátogattunk Straburgba, ahol többek között bejártuk a hatalmas és pazar Európa Parlamentet és a "legöregebb" városban - melynek történelme a római időkig nyúlik vissza - Trierben is jártunk.

A német kultúra megismeréséhez természetesen hozzátartozik a szórakozás is.

A sörfesztiválok hangulata magával ragadó volt,

kevés helyen lehet ennyi felszabadult, nyílt, mosolygós embert látni. Az, hogy a közvélemény szerint a németek konzervatívok, itt Merzigben nem volt igaz.

Persze a három hét alatt tanultunk is. Minden nap három óránk volt, melyek a történelem, politika, földrajz, német irodalom és -nyelvtan tantárgyakból álltak. A tanárok kedvesek voltak, az iskola befogadott minket, hacsak erre a három hétre is.

Végezetül azt kívánom mindenkinek, hogy ha lehetősége adódik külföldre utazni, ne szalassza el, és ismerjen meg minél több kultúrát, mert nincs annál csodálatosabb, ha egy idegen nép elfogad és befogad!

Niedermüller Vanda

Életem felejthetetlen három hete

Nagy örömömr ezen a nyáron (aug. 19. - szept. 11.) a PAD (Pedagógische Austausch Dienst) ösztöndíjával kijuthattam Németországba, egy gyönyörű középkori kisvárosba: Marburgba, ahol a három felejthetetlen hetet töltöttem el.

Egy nagyon kedves, nyitott családnál laktam, akik végig lányukként, illetve testvérüként kezeltek. Két "gyerek" volt a családban: a velem egyidős Ruth (ő volt végül is a tényleges vendéglátóm, vele jártam iskolába is) és Lars, a bátyus. Rengeteget beszélgettünk, sokat jártunk szórakozni, kirándulni, vásárolgatni és mindezek során nagyon jól éreztem magam, és rengeteget tanultam is. Iskolai keretek között is sok érdekes programot szerveztek az ösztöndíjasoknak, így eljuthattam Frankfurtba, Kasselbe, a Loreley-hoz és egy igazi óriási vidámparkba. Az iskola egyáltalán nem volt unalmas. Sok érdekes dolgot tanultunk a délelőtti németoktatás és a hospitálások során is.

A magyar csoportból is fantasztikus társaság kovcsolódott. Nagyon nehéz volt elválni egymástól, de nem adjuk fel! Az infrastruktúra minden lehetőségét kihasználva tartjuk a kapcsolatot és már most megszerveztünk egy 3 napos bulit, amit alig várok!

Szóval, érdemes kihasználni a lehetőséget, mindenkinek tudom ajánlani!

Zeke Andrea

